Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Exposic[i]o Symboli Gloriosi Jeronimi Contra Jouinianu[m] hereticum.

https://hdl.handle.net/1874/456967

Incipit Expoſicõ Symboli Glorioſi Jeronimi
Contra Jouinianũ hereticum.

Credo in deo patre omnipotente. Verꝫ
priuſq̃ incipiam de ipſis ſermonũ vir
tutibus diſputare. illud nõ importune
cõmonẽdũ puto qđ in diuerſis eccl'ijs
aliqua in hijs verbis inueniũtur adiecta. In ec
cleſia tñ vrbis rome hoc nõ deprehenditur ſcm̃
ꝑ eo arbitror. q̄ neqꝫ hereſis vlla illic ſumpſit
exordium. ⁊ mos ibi ſeruatur antiquꝰ. eos q̃
gratiam baptiſmi ſuſcepturi ſunt. publice idem
fidelium populo audiẽte ſimbolũ reddere. ⁊ vti
qꝫ adiectionem vniꝰ ſaltem ſermonis eoꝝ qui
preceſſerunt in fide nõ admittit auditus. In ce
teris aũt locis. q̃tum intelligi datur ꝓpter non
nullos hereticos addita quedã videntur ꝑ que
nouelle doctrine ſenſus videret excludi. Nos tñ
illum ſequamur quẽ in Aquilienſi eccl'ia ꝑ laua
cri grãm ſuſcepimꝰ. Credo ergo. Primo oi
um ponitur. ſicut ⁊ apoſtolꝰ ad hebreos ſcribẽs
dicit. Credere enim primo omniũ. accedentẽ ad
deum oportet. qꝛ eſt ⁊ credentibꝰ in ſe fit ẽmune
rator. Sꝫ et ꝓpheta dicit. Niſi credideritis. neqꝫ intel
ligetis. Vt ergo intelligẽtie ibi aditus pateſcat
recte primo oim te credere profiteris. Quia nec
nauim quis ingreditur. ⁊ liquido ac profundo

vitam committit elemento· niſi prius ſe credat
poſſe ſaluari. Nec agricola ſemina ſulcis obruit
et fruges ſpargit in terram. niſi crediderit ven
turos ymbres· affuturum quoqȝ ſolis teporem
quibus terra cōfota ſegetem multiplicata fru
ge ꝓducat· ac ventis ſpirantibȝ nutriat. Nichil
deniqȝ ē qđ in vita geri poſſit· ſi non credulitas
ante preceſſerit. Quid ergo mirum ſi acceden
tes ad deum credē nos primo omniū ꝓfitemur
cum ſine hoc nec ipſa exigi poſſit vita cōmunis
hec autem idcirco in principijs premiſimus· qꝛ
pagani nobis obicere ſolent· qꝛ religio noſtra
quia racōnibus deficit· in ſola credendi ꝑſuaſi
one conſiſtat· et ideo oſtendim⁹ nec agi nec ſta
re aliquid poſſe niſi preceſſerit vis credendi
Deniqȝ et matrimonia contrahuntur quia cre
ditur ſucceſſura poſteritas. Et pueri diſcēdis ar
tibus tradūtur. qꝛ magiſtrorum in diſcipulos
tranſfundenda creditur diſciplina. Et imperij
inſignia vnus ſuſcipit· dum credit ſibi vrbes
et populos· armatum etiam p̄iturū exercitum.
Quod ſi hec ſingula niſi prius crediderit futura
null⁹ aggreditur quomodo non multomagis
ad agnicionem dei credendo veniatur. Sed vi
deamus iam quid breuialis hic Symboli ſer
mo proponat. ¶ Credo inquit i deo patre om
nipotente. Orientales eccleſie oēs pene tradūt

Credo in vno deo patre omīpotēte. Et rurſum
in ſequenti ſermone vbi dicimꝰ. Et in ihū xp̄o
vnico filio eius dn̄o noſtro. ita illi tradunt. Et
in vno dn̄o noſtro iheſu xp̄o filio eius. vnū ſcili
cet deum. vnū ⁊ dominū ſcd̄m auctoritatem ſan
cti apoſtoli ꝯfitentes. Sed de hoc in ſequētibus
ꝛ̄petemus. nūc interim quod ait. In deo patre
omnipotente videamꝰ. Deus. ſcd̄m qd̄ opinari
poteſt humana mens nature ipſius vel ſubſtā
tie. q̄ eſt ſup omnia nomen eſt. Pater archani
et effabilis ſacramenti vocabulū eſt. Deum cū
audis ſubſtātiam intellige. ſine inicio. ſine fine
ſimplicem ſine vlla admixtione. inuiſibilem in
qua nichil adiunctū nichil creatū ſit. ſine au
ctore eſt enim ille qui eſt auctor omniū. Patrē
cum audis. filij intellige patrē qui filius ſupra
dicte ſit ymago ſubſtantie. Sicut enī nemo di
citur dn̄s niſi habeat vel poſſeſſionem vel ſeruū
cui dominetur. Et ſicut nemo magiſter dicit̄ ni
ſi diſcipulū habeat. ita ⁊ pater nullo pacto q̄s
dici poteſt niſi filiū habēs. Hoc ergo ipſo noīe
ꝙ deus pater appellatur. cū patre parit̄ ſubſiſte
re etiā filius demonſtratur. Quō ſane deus pat̄
genuerit filium nolo diſcucias. nec te curioſius
inſeras in ꝓfundi huiꝰ archanū ne forte dum
inacceſſe lucis fulgorem ꝑtinatius ꝑſcrutaris
exignum ipſum. qui mortalibꝰ diuino munere

conceſſus eſt pdās aſpectū. Aut ſi putas in hoc
omni genere nitendū. prius tibi ꝓpone q̄ nrā
ſunt. que ſi conſequenter valueris expedire tūc
a terreſtrib⁹ ad celeſtia. ⁊ a viſibilib⁹ ad in vi
ſibilia ꝓperato. Expedi primo ſi potes et expla
na. quō mens que intra te eſt generet verbum
⁊ qui ſit in ea memorie ſpūs. quō hec cum diuer
ſa ſint rebus ⁊ actib⁹ vnū tamen ſunt ſubſtan
tia vel natura. Et cum ex mente ꝓcedant. nun
q̄ꝫ tamen ex mente ſepant̄. ſed ſi hec q̄uis in no
bis ⁊ in anime noſtre ſubſtātia habeantur. tn̄
tanto nobis occulta videntur quāto ⁊ aſpectui
corporeo inuiſibilia. ¶ De apertoribus reqramus
Fons quō ex ſe generat fluuium. quo autē ſpi
ritu rapidum fertur fluentū. Quid eſt qđ cum
vnum et inſeparabile ſit fluui⁹ et fons. tamē nec
fons fluui⁹. nec fluui⁹ fons intelligi aut appel
lari poteſt et tamen qui viderit fluuium vidit
et fontem. Exerce te prius in horum explanaci
one. et diſcute ſi potes que habentur in maīb⁹
et tunc ad horum ſublimiora veniem⁹. Nec pu
tes qđ te ſtatim de terra aſcendere ſuadeamus
ſup celos. Sed prius te ſi placꝫ ad iſtud firma
mētū qđ ocul' videt̄ educa et ibi ſi potes natu
ram hui⁹ viſibil' lumis diſcute. Quomodo ignis
iſte celeſtis generat ex ſemetipō ſplēdorē lucis
quō etiā pducit vaporē et cū ſint tria in rebus

vnum sunt in ſubſtantia. Quod ſi et hec ſingula in
ueſtigare potueris ſcito ad huc diuine genera
tionis miſteriū tanto eſſe differentius et eminen
tius quanto creator creaturis potencior. quantū ope ſuo
artifex preſtātior. quāto ille qui ſemp eſt. eo quod ex
nichilo cepit eſſe. nobilior. Credendus eſt ergo
deus eſſe pater vnici filij ſui dn̄i noſtri. non diſ
cuciendus. neque enī fas eſt ſeruo de natalibus
dn̄i diſputare. Conteſtatus eſt pater de celis di
cens. hic eſt filius meus dilectus in quo michi be
ne cōplacui ipſum audite. Pater ipſum eſſe di
cit filium ſuū. et ipſū audiri iubet. Filius dicit Qui
me videt. videt et patrē. et ego et pater vnū ſumus
et ego a deo exiui et veni in hunc mundū. Quis
eſt qui inter has patris et filij voces medius ſe
interſerat diſcuſſor. et diuinitatem diuidat. af
fectum ſeparet. ſubſtantiā rūpat. ſpiritū ſecet.
neget eſſe verum quod veritas dicit. Eſt ergo
deus pater verus. tanquam veritatis pater nō extrin
ſecus creans. ſed eo quo ipſe eſt. filium generās
id eſt qua ſapiens ſapientiā. qua iuſtus iuſtici
am. qua ſempiternus ſempiternū. qua immorta
lis immortalem. qua inuiſibilis inuiſibilem. quod
lux ſplendorem. qua mens verbum. Quod autē di
ximus orientis eccl̄ias tradere vnū deum patrē oī
potentem. et vnum dn̄m. hoc modo intelligen
dū ē vnū nō numero dici. ſed vniuerſitate vbi

gratia. Si quis dicat vnum hominem aut vnum equum hic v
num pro numero posuit potest ei et alius homo et .iii. vel e
quus. Ibi secundus vel .iii. non potest iungi vnus si dicatur
non numeri sed vniuersitatis nomen est. vt si exem
pli causa dicamus vnum solem hic vnus ita dicitur vt
alius l. iii. addi non possit. vnus est ei sol. multo ma
gis ergo deus cum vnus dicitur vnus non numeri sed vni
uersitatis vocabulo nuncupatur idem qui propter
rea vnus dicatur quod non sit alius. Similiter et de
domino accipiendum est. quod vnus sit dominus ihesus cri
stus per quem deus pater dominatum omnium tenet. vn
de et sequens sermo omnipotentem pronunciat
deum. ¶ Omnipotens autem ab eo dicitur. quod omnium
teneat potentatum. tenet autem omnia pater per filium
sicut et apostolus dicit quod per ipsum creata sunt omnia
visibilia et inuisibilia. siue throni siue dominaciones
siue principatus. siue potestates. et iterum ad hebreos
scribens dicit. Quia per ipsum secula instituit. et ipsum
constituit heredem vniuersorum. Quod si per ipsum secula insti
tuit pater. et per ipsum creata sunt omnia. et ipse est heres
omnium per ipsum enim et potentatum omnium tenet quod sicut lux
de luce. et veritas de veritate. ita de omnipotente omni
potens natus est. Et in apocalipsi Johannis de seraphim
scriptum est. Et requiem non habebant die ac no
cte dicentes. sanctus. sanctus. sanctus. dominus deus
qui erat et qui est et qui venturus est omnipotens. Omnipotens ergo dici
tur qui venturus est. Et quis est alius qui venturus est nisi

iħūs xp̄us filius dei. Ɦĳs addicitur inuiſibile et impoſſibile. Sciendum ꝙ duo iſti ſermones in eccl̄ie romane ſymbolo nō habentur. Conſtat autem apud nos additos hereſeos cauſa ſabel lĳ illius ꝑfecto que a noſtris patripaſſiana ap pellatur. idemq; patrē ipſum vel virgine natū dicit ⁊ uiſibilem factum vel paſſum eē affirmat in carne. Vt ergo excluderetur talis impietas de patre videntur hec addidiſſe maiores. ⁊ inui ſibilem patrem atq; impaſſibilem dixiſſe. Cō ſtat enim filium non patrem in carne natum ⁊ ex natiuitate carnis filium uiſibilē et paſſibilē factum. Quantum aūt ſpectat ad illam diuini tatis immortalem ſubſtantiam que vna ci eadē q; cum patre eſt. ibi neq; pater neq; filius ne q; ſpūs ſanctus viſibilis aut paſſibilis creditᷣ Scd̄m dignacōnem vero carnis aſſumpte. fili us ⁊ viſus et paſſus eſt in carne. Idem ⁊ ꝓphe ta predixerat vbi ait. hic deus noſter non repu tabitur alter ad eum. inuenit omnem viā diſci pline ⁊ dedit eā puero ſuo. ⁊ iſrahel dilecto ſuo Poſt hec in terris viſus eſt ⁊ inter homines cō uerſatus eſt. Sequitur poſt hec. ¶ Et in iħu xp̄o vnico filio eius dn̄o noſtro. ihe ſus hebrei voca buli nomen eſt. quod apud nos ſaluator dicitᷣ xp̄us a criſmate. id eſt ab vnctōne appellatur legim⁹ in libris moyſi ꝙ auſes naue filius cū

electus eſſet dux populi cōmutato noīe de auſe ihesus cognominatus eſt· quo ſcꝫ oſtenderetur hoc eſſe nomen qđ principibꝰ ⁊ ducibꝰ ꝯueniēt hijs dūtaxat qui ſalutem ſequētibꝰ ſe populis darent. Itaqꝫ ⁊ ille ihesus appellatus eſt· qui eductū de terra egipti populū ⁊ de erroribꝰ hēmi liberatū in terrā ꝑromiſſiōis induxit. Et hic ihesus qui populū de ignorātie tenebris eductum ⁊ de mundi erroribꝰ euocatū introducit ad regnū celorum. xp̄us quoqꝫ vel pontificale vel regium nomen eſt. Nam prius ⁊ pontifices vnguento criſmatis ꝯſecrabantur ⁊ reges· ſꝫ illi vel vt mortales ⁊ corruptibiles vnguento materie corruptibilis vnguebātur hic vero ſcō ſpū punctus xp̄ꝰ efficitᵉ· ſicut ſcriptuā de eo dicit· quē vnxit pater ſpū ſancto miſſo de celis. Et yſaias prefignauerat dicēs ex pſona filij. Spiritus dn̄i ſup me ꝑpter quod vnxit me· ewangelizare paupibꝰ miſit me. Quia ergo oſtendimus quid ſit ihesus qui populum ſaluet· et quid ſit criſtus qui pontifex factus ſit in eternum· nunc ex ꝯſequētibus de quo dicantur iſta videamus. ¶ Vnico inquit filio eius domino noſtro. Per hoc docet nos quia ihesus iſte de quo diximus· et criſtus de quo expoſuimus vnicus filius ſit dei et noſter dominꝰ. Ne forte putes ꝙ humana iſta vocabula terrenum te aliquod doceant

ideo ſubiungit vnicū. Hunc eſſe filium dei dn̄m
noſtrum. Vnus enim de vno naſcit̄. quia a ſplē
dor vnius eſt lucis. ⁊ vnum eſt verbū cordis. nec
ī numerū pluralem defluit incorporea generacō
nec in diuiſionem cadit vbi qui naſcit̄ neq̄q̄ a
generāte ſepatur. hinc eſt vt menti ſenſus. vt
cordi verbum. vt forti virtus. vt ſapientia ſapi
enti nō ſepent̄. Nam ſicut ſolus ſapiens pater
ab apoſtolo dicit̄. ita et ſolus filius ſapientia
nominatur. vnicus ergo filius eſt. ⁊ cū ſit gloria
ſempiternitate virtute. regno poteſtate. hoc q̄d
pater eſt. omnia tn̄ hec nō ſine auctore ſicut pa
ter. ſed ex patre tanq̄ filius habet ⁊ cum ſit ip
ſe omniū caput. ipſius tamen caput eſt pater
ſic enim ſcriptum eſt. quia caput xp̄i deus ē. Fi
lium ſane cum audis nolo cogitacōnem carna
lis natiuitatis aſſumas. ſꝫ memento hec de incor
porea dici ſubſtantia. ⁊ natuā ſimplici. Si enim
vt ſupra iam diximus vel in eo q̄ cor generat ver
bum vel mens ſenſum. vel lux ex ſe parit ſplen
dorem. nichil horū requiritur. nec vlla in tali ge
neracōne fragilitas cogitatur. quāto purius ⁊
ſacratius de horum omniū creatore cenſendū
eſt. Sed fortaſſe dicas. quia iſta quā memoras
inſubſtantiua eſt generacō. neqꝫ enim lux ſub
ſtantiuū profert ſplēdorem. aut cor ſubſtātiuū
generat verbum. Filius autē dei ſubſtācialiter

aſſeritur generatus. ad hec primo oim̄ illud di-
cemus. q̄ etiam in ceteris rebus ꝓferuntur exē
pla. non p̄ omnia ſimilitudinē ſeruare poſſunt
rei illius cui prebē putantur exemplū ſꝫ vnius
alicui⁹ p̄tis pro qua videnť aſſumpta ſimilitu
dinem tenēt verbi gracia. Vt cum in euange
lio dicitur. Simile eſt regnū celoꝝ fermēto qđ
abſcondit mulier in farina menſib⁹ trib⁹. Nū
quid nā putabim⁹ regnū celoꝝ ſic p̄ omia ſimi
le eſſe fermento. vt eā ſubſtācia illa ita palpabi
lis ſit ac frugalis vt acida fieri poſſit ac corru
pta. an ad hoc ſolum exemplum iſtud videtur
aſſumptū. vt oſtenderetur ex praua p̄dicacōe ver
bi dei humanas mētes fidei fermēto poſſe cale
ſcere. Similiter et cum dicitur. Simile eſt r̄gnū
celorum rethi miſſo in mari. quod ex omnīū ge
nere piſcium attrahit. ꝛ in hoc nunquid putā
dum eſt q̄ natura limi qua r̄the aptatur ac no
dis. quibus macule nectunť r̄gni celoꝝ ſubſtā
cia p̄ oia cōferatť. An ad hoc videť aſſumpta cō
pacō. vt oſtēderet. q̄ ſicut re the de ꝓfundo mais
piſces adducit ad littus. ita de profundo hui⁹
ſeculi errore humane anime regni celorum p̄di
cacōne liberantur. Ex q̄bus conſtant exempla
non in omnib⁹ hijs quorum exempla ſunt eſſe
ſimilia. Alioquin ſi eadem eſſent omnia iam
non exempla dicerentur. ſed ipſe pocius res

de quibus agitur viderentur. Deinde etiã illud
dicendum eſt. ꝙ nulla creatura talis eē poteſt
qualis creator eius. Et ideo ſicut ſine exemplo
diuina ſubſtantia ita ſine exemplo eſt et dĩna
natiuitas. Tum etiam illud addemus ꝙ omĩs
creatura q̃ ex nichilo facta eſt. ſi ergo in ſb̃ſtã
tia ſit illa que gignit ex ſeſe creatura que ex ni
chilo facta eſt. cõdicõnem in hoc ſeruator ignis
ſuc. illius autem eterne lucis ſubſtancia que
ſemꝑ fuit quia ĩ ſubſtantiuũ in ſe nichil habu
it. inſubſtantiuum ex ſe ſplendorem ꝓferre nõ
potuit. ⁊ ideo recte dicitur vnicus filius. vnicus
enim et ſolus eſt. qui ita natus ſit nec compa
cõnem aliquam poteſt habere quod vnicum ē
nec ſimilitudinem ſubſtãtie in facturis ſuis ha
bere poteſt ille. qui factor eſt omnium. hic eſt
ergo iheſus criſtus vnicus filius dei. qui eſt et
dñs noſter vnicus. ⁊ ad filium referri et ad do
minum poteſt. vnus enim vere filius eſt. ⁊ vnꝰ
vere dñs iheſus xp̃us. Ceteri quoqꝫ licet dican
tur filij adopcõnis tamen gracia dicuntur non
veritate nature. ⁊ ſi dicunt alij dominici. cõceſ
ſa non ingenita poteſtate dicuntur. hic vero ſo
lus eſt vnicus filius. ⁊ ſolus vnicus dñs ſicut
et apľus dicit. Et vnus dñs ih̃us xp̃us ꝑ quẽ
omnia. Igitur poſtea quã ꝓpoſitus ordo fidei in
effabile ſacramentum filij de patre natiuitatis

expoſuit nūc ad humane ſalutis dignacōēʒ di ſpenſacōemqʒ deſcendit. et hūc quē ſupra dixi vnicum filiū dei et dn̄m nr̄m nunc dicit. Qui natus eſt de ſpū ſancto et maria virgine. hec iam inter homines diſpenſacōis natiuitas eſt illa diuine ſubſtantie. hec dignacōis eſt. illa nature. De ſpū ſancto et virgine naſcit᷑ etiā in hoc loco mundior auditus requirit᷑ et purior ſenſus hic enim quē dudū de patre natum ineffabilit᷑ didiciſti. nunc a ſancto ſpū templum fabricatum intra ſecreta vteri virginalis intellige. et ſicut in ſanctificacōne ſpūs ſancti nulla ſenciēda eſt fragilitas. ita et i partu virginis nulla eſt intelligenda corrupcō. Nouus enim hic ſeculo dat⁹ eſt ptus nec immerito. Qui eni in celis vnicus filius eſt ꝯſequent᷑ et in terra vnicus eſt et vnice naſcit᷑. Nota ſūt omnibus et in euangelio decantata de hoc ſcripta ꝓphetaꝝ q̄ dicunt ꝙ virgo concipiet et pariet filium. Sed et partus ipſius mirabilem modū Ezechiel ꝓpheta ante formauerat mariā figuraliter portā dn̄i nominās ꝑ quā ſcʒ dn̄s ingreſſus eſt mundū. dicit ergo hoc modo. porta autē que reſpicit ad orientem clauſa erit. et non apietur. et nemo trāſibit per eam. quoniam deus dominus iſrahel tranſibit per eam et clauſa erit. Quid tam euidens dici de conſecratione virginis potuit. clauſa fuit

in ea virginitatis porta. Per ipſam introiuit do
minus deus iſrahel in hūc mundum. et p ipſam
de vtero virginis pceſſit. et in eternum porta
virginis clauſa. ſeruata virginitate pmanſit.
Igitur ſpūs ſanctus reſertor dominice carnis.
et templi eius creator. Incipe iam hinc intellige
re etiam ſancti ſpūs maieſtatem. Conteſtatur
enim et euangelicus ſermo de ipſo. qꝫ cum ange
lo loquenti ad virginem et dicenti qꝫ paries fili
um et vocabis nomen eius ihesum. hic enim ſal
uū faciet populum ſuū a peccatis eorꝫ illa reſpō
diſſet. quomodo iſtud fiet. quia virū non cog
ſco. dixerit angelus dei. Spūs ſanctꝰ ſupueniet
in te et virtus altiſſimi obūbrabit tibi et ideo qꝫ
naſcetur ex te ſanctum. vocabit filiꝰ dei. Vide
ergo coopātem ſibi inuicem trinitatem. Spūs
ſanctus venire dicitur ſup virginem. et virtus
altiſſimi obumbrare ei. Que eſt autem virtꝰ al
tiſſimi niſi ipſe criſtus. qui eſt dei virtus et dei ſa
pietia. Cuiꝰ autē hec virtus eſt altiſſimi inquit
adeſt ergo altiſſimꝰ adeſt et virtus altiſſimi ad
eſt et ſpūs ſanctus. hec eſt trinitas vbiqꝫ latēs
vbiqꝫ apparens vocabulis pſoniſqꝫ diſcreta in
ſepabilis ſubſtantia diuinitatis. Et q̄uis ſolus
filius naſcatur ex virgine adeſt tamen et altiſſi
mus adeſt et ſpūs ſanctus vt et conceptus vir
ginis ſanctificetur et partus. Verum quia hec

ex ſcripturis ꝓpheticis aſſeruntur. poſſunt et for
taſſe inter nos q̄uis ſint infideles et increduli cō
futare. ſꝫ pagani ſolēt ridē nos cū audiunt pre
dicari a nobis virginis partū. ꝓpter qđ paucis
et eorum obtrectacōib⁹ r̄ſpondendū eſt. Omis
partus ex tribus vt opinio cōſtat. Si adulte eta
tis ſit femina. ſi virū adeat. ſi non ſit vicō ſterili
tatis obduſa. Ex hijs trib⁹ in hoc partu quē p̄
dicamus vnum defuit ſcꝫ vir. et hanc ꝑtem quia
qui naſcebatur nō erat terren⁹ homo ſꝫ celeſtis
ꝑ celeſtem ſpm̄ dicim⁹ ſalua virginis incorru
pcōne completam. Et tn̄ quod mirū videtur ſi
virgo concepit cum orietis auē quā feniceem vo
cant in tantum ſine cōiuge naſci. vel renaſci con
ſtet vt ſemper vna ſit et ſemper ſibi ipſa naſcen
do vel renaſcendo ſuccedat. Apes certe neſcire
cōiugia nec fetus nexibus edē omnib⁹ palā ē.
ſed et alia nonnulla deꝑhenduntur vti huiusce
modi ſorte naſcendi. hoc ergo incredibile vide
bitur diuina virtute ad toci⁹ mundi redintegrā
cōnem factū cui⁹ exempla etiā in aialiū natiui
tate cernūtur. Et tn̄ mirandū eſt cur hoc genti
libus impoſſibile videatur q̄ credūt mineruam
ſuā de cerebro iouis natā. qđ ad credēdū diffici
lius. ā q̄d magis cōtr naturā ē. hic femiā ē hic
nature ordo ſeruatur hic cōceptus et partus tem
porib⁹ ſuis editus. ibi nuſq̄ femineus ſexus.

ſed vir ſol⁹ a part⁹. Qui illa credit cur iſta mi
retur. Sed et liberū de femore ei⁹ aſſerunt natū
Ecce aliud portenti genus et creditur. Venerē
quoq; quā afroditen vocant de ſpuma maris
ſicut etiam nomīs ipſius compoſicō oſtēdit cre
dunt eſſe progenitam. De ouo natos. Caſtorē
polluceniq; cōfirmant ex formica mirmidones
et alia mille ſunt q̄ contra naturam rerū venīē
cia. ipis tamen viſa ſunt credibilia. vt deucalio
nis et pirre lapides iactos a hominum ex hijs
ſegetē natam. Et cum hec tot talia figmēta cre
diderint. vnum eis impoſſibile videtur ꝙ ado
leſcens femina diuinū germen non homis vi
cio ſ; deo inſpirante cōcepit. qui vtiq; ſi ad cre
dencium difficiles eſſent. illis tot et tam turpi
bus monſtris fidem nequaꝙ̄ commodaē debu
erāt. faciles ſūt ad credendū. multo ꝓmpcius
hec noſtra tam honeſta a tam ſancta recipe ꝙ̄
illa tam indigna et tam feda credē debuiſſent
Sed dicent fortaſſis. quia quidē fuerit vt pare
ret. ſed indignum videri vt tāta illa maieſtas
p genitales femine trāſiret exceſſus. Vbi ꝙ̄uis
nulla fuerit ex virili admixtione contagio. fuit
ta men ipius puerperij obſcene attrectacōnis i
iuria. pro quo pauliſp eis ſecūdum ſenſū ſuum
reſpondeam⁹. Si quis videat paruulū in ꝓfun
do ceni necari. et ipſe cū ſit vir magn⁹ et potēs

extrem⁹ vt ita dixerim plātis ingrediat̃ cenū
vt paruulū liberet morientē. pollutus a te accu
ſabitur hic vir ꝙ puulū calcauerit lutū. an miſe
ricors laudabitur ꝙ vitā contulerit morituro.
ſed hec etiam de cōmuni homine dicta ſint. ēde
amus nūc ad naturam eius qui nat⁹ eſt. Quā
tum putas natura ſolis illo inferior eſt ꝙtū cre
atura ſine dubio creatore. Intuē nunc ſolis ra
dios ſi in ceni alicui⁹ voraginem dimittat̃. nū
q̄d nā aliqd inde pollucōis acq̄rit. aut obſceno
rū illuſtracō ſolis ducet̃ iniuria. Ignis quoq̧
natura quāto eſt inferior hijs de quib⁹ ſermo ē
vt nulla materia ꝉ obſcena ꝉ turpis adhibita
ei. ignē polluiſſe credat̃. Cū ergo hec ita eē i re
bus materialib⁹ ↄſtet tū in illa ſup eminēti ⁊ in
corporea natura q̄ ſup̄ omēȝ ignē ē ⁊ ſupr̄ omē
lumē pollucōis aliqd putas aut obſceitatis in
cidere. Tū deinde etiā illd aduerte. Nos hoieȝ
a deo creatū de terre limo dicim⁹. Qd ſi obſceni
tas deo reputatur op⁹ ſuū teq̄rēti multomagi s
ei reputabit̃ iſtud op⁹ ab inicō fabricanti. Et ſu
pfluū ē dicē cur p obſcena tūſiret cū poſſis di
cē cur obſcena cōdideit. ⁊ ideo obſcena hec eſſe
nō natura ȝ obſuantia docuit. Ceterū oīa que
ſunt in corpore ex vno eodem q̧ luto formata
vſibus tātum ⁊ officijs natuālibȝ diſtinguunt̃
Sed ne illud quidem ad ſolutionem vocare

huiꝰ queſtionis omittã qꝛ ſubſtãtia dei q̄ p oia incorporea eſt inſeri corporibꝰ vel capi ab eis nõ poteſt principaliter niſi ſpiritali aliqua mediã te ſubſtantia que capax eſſe diuini ſpũs poſſit. Verbi gracia vt ſi dicamus. lux quidem omia menbra corpis illuſtrare poteſt a nullo tamen ſit horum niſi a ſolo oculo capi poteſt. ſolus eſt enim oculus qui capax lucis. Et filius ergo dei naſcitur ex virgine nõ principaliter ſoli carni ſociatus. ſed anima inẽ carnem deũqꝫ mediãte generatus hac ergo media ⁊ in ſecreta racõna bilis ſpũs arce verbum dei capiente abſqꝫ vlla qua ſuſpicaris iniuria deus eſt natus ex virgĩe ⁊ ideo nichil ibi turpe putandũ eſt vbi ſanctifi cacõ ſpũs inerat ⁊ anima que erat dei capax p ticeps fiebat etiam carnis. Nichil ibi ducas im poſſibile vbi aderat virtus altiſſimi. Nichil de humana fragilitate cogites vbi plenitudo ine rat diuinitatis. ¶ Crucifixus ſub poncio pylato ⁊ ſepultus. deſcendit ad inferna. docet apoſtolꝰ paulus illuminatos eẽ debere oculos cordis no ſtri ad intelligendũ que ſit altitudo. latitudo. ⁊ profundũ. Altitudo ergo ⁊ latitudo. ⁊ ꝓfundũ deſcripcõ crucis eſt. cuiꝰ eam ꝑtem que in ter ra defixa eſt ꝓfundum appellauit. Altitudinẽ vero illam que in aerem porrecta ſublimis eri gitur. Latitudinem quoqꝫ illam que diſtenta i

dexteram. leuãq3 ꝓtenditur. Cũ ergo tot ſpẽs
mortis ſint quibus de hac vita exitus hominib3
dari ſolet. vult nos apoſtolꝰ illuminato corde
ſcire racõnẽ. cur ex hijs omibꝰ crucis potius ſpe
cies ad mortem delecta ſit ſaluatoris. Unde ſciẽ
dum eſt ꝙ crux iſta triumphus eãt. triumphi
enim inſigne eſt tropheum. Tropheũ aũt deuĩ
cti hoſtis indicium eſt. Quia ergo adueniẽs cri
ſtus ſicut apľus dicit tria pariter ſibi regna ſu
bicerat. hoc enim indicat vbi ait quia ĩ noĩe ihũ
omne genu flectet. celeſtium et terreſtriũ ⁊ in
fernoꝝ. et hec oĩa ſua morte vincebat. cõueniẽs
miſterio mors q̃ſita eſt vti in aerem ſublimatꝰ
et aereas ſubiugans ptãtes. victoriã de hijs ſu
pmis ⁊ celeſtibus traderet. expanſas aũt manꝰ
tota die ſicut ꝓpheta dicit teneret ad populũ. q̃
eſt in terra. vt incredulos teſtaẽtur ⁊ imitaret
credẽtes. Ea vero pte qua ſb terrã dimergit. in
ferni ſibi regna ſubicẽt. Et ei breuiter vt aliqua
etiã de ſecretiõibꝰ perſtringamꝰ ab inicõ deus
cũ feciſſet mũdũ p̃fecit ei ⁊ ꝓpoſuit quaſdã vtu
tũ celeſtiũ ptãtes q̃bꝰ ẽgeret ⁊ diſpẽſaret mor
taliũ genꝰ. Qd ita factũ moyſes indicat in deu
teronomij cãtico. vbi dicit. Cum diuidẽt excel
ſus gẽtes ſtatuit terminos gencium iuxta nu
merum angeloꝝ dei. Sed horum nonnulli ſicut
et ipſe qui princeps appellatus eſt mundi datã

ſibi a deo poteſtatem non hĳs quib9 acceꝑant
legib9 tēperarūt nec huānū gen9 diuīis obedi
re pceptis. ſꝫ ſuis parē puaricacōib9 docuerūt
⁊ hinc aduerſum nos pccōꝝ cyrografa ſcripta
ſūt. qꝫ ⁊ pͥpha dicit pccīs noſtris venundati ſu
mus. Precium namqꝫ aīe ſue vnuſquiſqꝫ cōſe
quitur. cum ꝯcupiſcentie ſue ſatiſfecerit. Iſtud
ergo vniuſcuiuſqꝫ cyrografum ab illis rectori
b9 peſſimis tenebatur. Quod xp̄us detraxit ad
ueniens et hac eos poteſtate nudauit. id qꝫ ſb
ingenti miſterio paul9 indicat cum dicit de eo.
delens quod aduerſum nos erat cyrografum
⁊ affigens illud cruci ſue traduxit principatus
et poteſtates triumphans eos in ſemetipō. Re
ctores ergo illi quos humano generi pfecerat i
tyrannidis cōtumaciam verſi impugnare ſibi
cōmiſſos homines aggreſſi ſunt. et pcci prelĳs
debellare. ſicut ezechiel pͥpha miſticis deſignat
eloquĳs cum dicit. In illa die precedent ange
li feſtiuantes exterminare ethiopiam. eritqꝫ in
ter eos pturbacō in die egipti qm̄ venit. Recte
ergo omni eos potentia nudatos dicit trium
phaſſe. ablatāqꝫ ab eis poteſtatem hominibus
tradidiſſe. ſicut ad diſcipulos ſuos dicit ipſe in
euangelio. Ecce dedi vobis poteſtatem calcādi
ſup ſerpentes et ſcorpiones. et ſup omnem vir
tutem inimici. illos vtiqꝫ qui accepta poteſtate

male abuſi ſunt. ſubiectis quõdam ſuis ſubiecit
crux xpi. Nos vero hoc eſt humanũ gen⁹ edo
cet primo oim̃ vſq; ad mortem reſiſtere aduer
ſum peccatum & libẽter interitũ pro pietate ſu
ſcipere. Tum deinde & obedientie nobis in hac
eadem cruce ꝓponit exemplũ. ſicut illis q̃ aliqñ
rectores noſtri fuerant poſuit cõtumacie penas
Audi ergo quõ apoſtol⁹ vult p crucem xpi obe
dientiã docere. Hoc inquit ſentite in vobis qđ
& in cristo iheſu. qui cum in forma dei eſſet nõ ra
pinam arbitratus eſt eſſe ſe equalem deo. ſed
ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens
in ſimilitudine hominũ factus & bitu ĩ ptus vt
homo factus eſt obediens vſq; ad mortem mor
autem crucis. Quia ergo ille magnus magiſter
eſt qui fecerit et docuerit. ideo obedientiam q̃
prius etiam ſuſcepta morte ſeruanda eſt. do
cuit ipſe pro hac prius moriendo ſeruari. Sed
fortaſſe terreatur aliquis in huiuſcemodi do
ctrina. quod quem paulo ante cum deo patre
diximus ſempiternũ. ac de illi⁹ ſubſtantia eẽ ge
nitũ queq; regno eternitate maieſtate vnũ cũ
patre eẽ docuim⁹. nũc de ei⁹ morte tractem⁹. Sꝫ
nolo terrearis o fidelis auditor paulopoſt iſtũ
quẽ audis mortuũ turſũ immortalem videbis
Mors enim ab eo mortẽ ſpoliatura ſuſcipiẽ. Nã
ſacramẽtum illud ſuſcepte carnis quod ſupra.

expoſuim⁹ hanc habuit cauſam·vt diuina filij
dei virtus velut ham⁹ quidã humane carnis
obtectus ⁊ ſicut ap̄lus paulo ante dixit·habi
tu reptus vt homo principem mundi inuitare
poſſit ad agonem·cui ipſe carnem ſuam velut
eſcam tradens·hamo eum diuinitatis intrinſe
cus teneret inſerto·⁊ ꝓfuſione immaculati ſan
guinis·Sol⁹ enim eſt qui pcc̄i maculam neſcit
oim̄ peccata delet·eoꝝ dũtaxat qui ſanguine e
ius poſtes fidei ſue ſigſſent·Sicut ergo hamũ
eſca cõtectum ſi piſcis rapiat nõ ſolum eſcam
cum hamo reuomet ſed et ipſe de ꝓfundo eſca
alijs futurus educitur·ita ⁊ is qui habebat mor
tis imperium rapuit quidem in mortem corpus
ihesu·non ſenciens in eo hamum diuinitatis in
cluſum·ſꝫ vbi deuorauit heſit ipſe continuo et di
ruptis inferni clauſtris velut de profundo extra
ctus traditur vt eſca ceteris fiat·Qd itaqꝫ futu
rum ſb hac eadem figura ezechiel ꝓpheta ſigna
uerat dicens·Extraham te in hamo meo ·⁊ ex
tendam te ſup terram·campi implebũtur de te
⁊ conſtituam ſup te oms volucres celi·⁊ ſatura
bo ex te omnes beſtias terre·Sed ⁊ dauid dicit
Dedit eum in eſcam populis ethiopum·Et Job
de eodem miſterio ſimiliter ꝓteſtatur ait enim
ex pſona dei loquẽtis ad ſe·Aut adduces dra
conẽ in hamo aut pones capiſtrũ circa nares

eiꝰ. Non enim dampnū aliquod aut iniuriā di
uinitatis xp̄s in carne patitur. ſed vt p̄ infirmi
tatem carnis operaretur ſalutē. Diuina natura
in mortem deſcendit non vt lege mortalium de
tinētur a morte. ſ; vt p̄ ſe reſurrecturis ianuas
mortis aperiret. velut ſi quis rex p̄gat ad carce
rem ⁊ ingreſſus apiat ianuas. ⁊ reſoluat cathe
nas. vincula. ſeras. ⁊ clauſtra cōminuat. ⁊ edu
cat vinctos in remiſſionem. ⁊ eos qui ſedent in
tenebris et vmbra mortis luci ac vite reſtituat.
Dicetur ergo rex fuiſſe quidem in carcere nō tn̄
ea condicōne qua fuerūt ceteri qui tenebantur
in carcē. ſ; illi quidem vt penas ſoluerent. hic
vero vt abſoluēt penas. Cautiſſime aūt q̄ ſym
bolum tradiderunt etiam tempus quo hec ſub
poncio pylato geſta ſint deſignarunt. ne ex ali
qua parte velut vaga ⁊ incerta geſtoꝝ tradicō
vacillaret. Sciendum ſane eſt. ꝙ in eccleſie Ro
mane ſymbolo non habet additū. ¶ Deſcendit
ad inferna. ſ; neq; in orientis eccleſijs habetur
hic ſermo vis tamen verbi eadem eſſe videtur
⁊ in eo ꝙ ſepultus dicit̄. Sed quoniā erga ſcri
pturas tibi diuinas amor et ſtudium ſubiacet.
ſine dubio dices michi. oportere hec magis eui
dētib; ſcripturē dīne teſtimonijs approbari. Q̄nto
ei mag̅ ſūt q̄ credēda ſūt. tāto ꝑ idoneis ⁊ indubi
tatis teſtibꝰ indigent vera ē ⁊ ɔſequēs ꝓpoſicō

ſed nos tamꝙ ſcientib⁹ legem loquentes teſti
monioꝝ ſiluam breuitatis cauſa derelinquim⁹
Pauca tamen ex multis ſi etiam hoc requiritur
adhibemus·ſcientes ſtudioſis quibuſqꝫ in ſcri
pturis diuinis latiſſimum teſtimonioꝝ pelag⁹
patere·primo igitur omniū ſciendum eſt ꝙ ipa
racō crucis non omnib⁹ vna eademqꝫ eſt·ſed
aliud gentibus·aliud iudeis· aliud credenti
b⁹ ſapit·ſicut ⁊ apoſtolus dicit·Nos autē pre
dicamus xp̄m crucifixum·iudeis quidem ſcan
dalum·gentib⁹ autem ſtulticiam·Et alibi·ver
bum enim crucis pereuntib⁹ quidem ſtulticia ē
hijs vero qui ſalui fiūt virtus dei eſt·Judei er
go quibus ex lege traditum fuerat xp̄m ineter
num manſurū ſcandalum paciebantur de cru
ce eius·quia reſurrectionem eius recipe nolue
runt·Gentibus autem ſtulticia videbatur deū
mortem ſuſcepiſſe·quia ignorabant miſteriū
carnis aſſumpte·fideles vero qui ⁊ natu et paſ
ſum in carne receperant·⁊ a mortuis r̄ſurrexiſſe
merito virtutem dei credebant eſſe que vicerat
mortem·Primo ergo hoc ipſum ꝙ iudei quib⁹
hec ꝓphete ꝑdixerant non eſſent credituri·ſꝫ illi
qui nunꝙ hec a ꝓphetis audierāt audi quomō
p yſaiam ꝓphetico ſermone ſignat̄·Quib⁹ non
eſt inquit annunciatū de eo videbunt et q̄ nō
audierīt intelligēt·Q̄d autē hijs q̄ meditabant̄

legem dei a puericia vſqꝫ ad ſenectutem non credentibus ad gentes eſſet omne miſterium transſferendum • idem yſaias hoc modo predixit. Et faciet inquit dominus ſabaoth omnibus gentibus in monte iſto libent leticiam-bibent vinum vnguentur vnguento in monte iſto. Tradent hec omnia gentibus-hoc enim conſilium domini omnipotentis ſuper omnes gentes. Sed dicent fortaſſe nobis illi qui ſe iactant in ſcientia legis. Blaſphematis qui dicitis dominum mortis corruptioni a paſſioni crucis fuiſſe ſubiectum. legite ergo quod ſcriptum habetis in lamentationibus iheremie vbi dicit. Spiritus vultus noſtri criſtus dominus comprehenſus in incorruptionibus noſtris in quo diximus ſub vmbra eius viuemus in gentibus. Audis quomodo propheta criſtum dominum conprehenſum eſſe-et pro nobis idem pro peccatis noſtris corrupcōni traditum in cuius vmbra quoniam populus ille qui permāſit in credulus abiectus eſt dicit • quia viuemus non in iſrahel ſed in gentibus quod ſi operoſum non videtur quam poſſumus breuiter ſingula que in euangelijs referuntur qualiter in prophetis predicta ſunt deſignemus • vt hij qui prima elementa fidei ſuſcipiunt teſtimonia hec habeant in corde ſcripta

ne vlla eis vnq̄ꝫ de hijs q̄ credūt ambiguitas
inimica surripiat. Edocemur p euangeliū. qđ iu
das vnus de amicis ꝛ cōuiuis xp̄i tradiderit eū
Audi hoc quomodo ꝓnūcietur. in pſalmis. qui
manducauit inquit panes meos ampliauit ad
uerſum me ſupplantacōnem. Et alibi Amici in
quit mei ꝛ ꝓximi mei aduerſū me appropiauerūt
ꝛ ſteterūt. Et iterum. Molliti ſunt ſermones ei9
ſup oleum. ꝛ ipſi erant iacula. Vis videre quō
molliti ſunt venit inquit iudas ad ihesum ꝛ di
xit ei. Aue rabbi. et oſculatus eſt eum. Per mol
le igitur oſculi blandimentū execrabile iaculū
ꝓdicōnis inflixit. Vnde ꝛ dn̄s ad eum dicit. Ju
da oſculo filiū hominis tradis. triginta argen
teis audis eum appreciatum eſſe cupiditate ꝓ
ditoris. Audi ꝛ de hoc ꝓpheticam vocem. Et di
xi inquit ad eos. Si bonū eſt in conſpectu veſtro
date mercedem meā aut abnuite. et poſt hec in
quit. et accepi tringinta argenteos et miſi eos
in domum domini in cōflatorium. Nonne hoc ē
quod in euangelijs ſcribitur qꝫ iudas pnia du
ctus reportauit pecuniā et ꝓiecit eam in tēplo
et diſceſſit. Bene autem mercedem ſuam dicit
veluti imputantis et exprobrantis affectu. Ete
nim tam multa opa bona apud eos egerat ce
cos eorum illuminauerat. claudis pedes parali
ticis greſſum. mortuis quoqꝫ reddiderat vitam

Pro hijs igitur omnibus bonis mercedem ei re
ſtituunt mortem triginta argēteoꝝ eſtimacōe
penſatam. Refertͬ itē in euangelijs ꝙ vinctus ē
predixit hoc ſermo ꝓpheticus ꝑ yſaiam dicens
Vt anime ipſorum quia cogitauerūt cogitacō
nem peſſimam aduerſum ſeipſos dicentes. Al
ligemus iuſtum quia inutilis eſt nobis. Sꝫ dicꝫ
aliquis. Nonquid hec de dn̄o intelligenda ſunt
Nūquid dn̄s ab hominib9 teneri poterat. et in
iudicium ꝑtrahimus. Et de hoc te idem ꝓpheta
cōuincet. Dicit enim hijs verbis. ipſe dn̄s in iu
diciū veniet cum ſeniorib9. ⁊ principibus popu
li. Judicatͬ ergo ipſe dn̄s ſcd̄m ꝓphete teſtimo
nium ⁊ non ſolum iudicatur. ſed ⁊ flagellis ce
ditur. ⁊ palmis in faciem verberatͬ. et conſpuitͬ
⁊ omnem pro nobis ꝑfert indignitatis iniuriā
et quia hec obſtupeſcenda erant omnib9 cum
predicarentur ab apoſtolis. idcirco etiam ex per
ſona ipſorū ꝓpheta exclamat et dicit. Domine
quis credidit auditui noſtro. Incredibile enim
ē vt de9 dei fili9 paſſus ita dicatͬ. ⁊ ideo p̄dicuntͬ
ꝑ ꝓphꝫas ne q̄ credituris dubitacō naſcētur. Ipe
ḡ ex ſua ꝑſona xp̄9 dn̄s di. Dorſū meū dedi i fla
gella. ⁊ maxillas meas ad palmas. ⁊ faciē meā
nō auerti a ꝯfuſioē ſputoꝝ. Scribitͬ etiā illd intͬ
ceteras ei9 paſſioēs ꝙ alligātes eū adduxerūt
xemiū regi Jarim niſi ſi obiciat aliquis ⁊ dicat.

Sȝ pylatus non erat rex. Audi ergo qđ in cōſe
quentibus euangelium refert. Audiens inquit
pylatus eſſe eum a galilea. miſit eū ad herodem
qui erat tunc rex in iſrahel. Et bene addidit no
men Jarim. qđ eſt ſiuelſter. Non erat herodes
de domo iſrahel. nec de illa vinea iſrahelitica.
quā eduxerat domin⁹ de egipto. et plantauerat
in cornu in loco vberi. ſed erat ſilueſter id eſt ex
ſilua aligenigenaꝝ ſilueſter appellat⁹. quaſi q̄
de iſraheliticis vitis nequaq̄ palmitibus pullu
laſſet. ſed quod dixit ꝓpha xenium cōueniēter
aptauit. Tunc etenim herodes et pylatus vt e
uangelium teſtatur ex inimicis in concordiam
reuocati ſunt. et velut reconciliacōnis vice xeni
um vinctum ſibi inuicē mittebāt ihesum. Quid
intereſt. dummō ihesus vbiqȝ diſſedentes recō
ciliet pacem reparet. concordiam reddat. Vn
de etiam de hoc ſcriptum eſt in iob. Dn̄s reconci
liat corda principum terre. Refertur item. qđ
cum pylatus vellȝ eum dimittē omnis popul⁹
ſubclamauerit crucifige crucifige eum. Prenun
ciat hoc Jheremias ꝓpha dicens ex pſona ipi⁹
domini. facta eſt inquit hereditas mea michi ſi
cut leo i ſilua. Dedit ſup me vocem meam. pro
pterea exoſum ea. et ꝓpterea inquit dereliquit do
mum meam. et iterum alibi dicit. Super quē
apuiſtis os veſtrum. et aduerſus quē ēlaxaſtis

linguas veſtras. Cū iudicaretur. ſcribitur tacu
iſſe. multe de hoc ſcripture teſtant. In pſalmis
dicit. factus ſum ſicut homo non audiens. et nō
habens in ore ſuo increpacōes. Et iterū Ego au
tem ſicut ſurdus non audiebā et ſicut mutus q̄
non aperit os ſuū. Et alius ꝓpheta. ſicut agnus
coram tondente ſe ſic non aperuit os ſuū. in hu
militate iudiciū eius ablatum eſt. Impoſita ei
ſcribitur corona ſpinea. Audi de hoc i canticis
canticorū ſup iniquitate iheruſalem mirantis de
iniuria filij patris vocem et dicentis. Exite et vi
dete filie iheruſalē coronā qua coronauit eū ma
ter ſua. ſed et de ſpinis. item alius ꝓpheta cōme
morat. Et exſpectaui vt faceret vuā. fecit autem
ſpinas et non iuſticiā ſed clamorem. Verumtamē
vt et miſterij ſecreta cognoſcas. oportebat eum
qui peccata mundi venit auferre. etiam terre
maledicta purgare. que peccante ꝓthoplaſto
ſententiam p̄uaricacōnis acceperat dicente dn̄o
Maledicta terra in operibus tuis. ſpinas et tribu
los producet tibi. ꝓpterea ergo ſpinis coronat
iheſus. vt prima illa condempnacōnis ſentēcia
ſolueretur. Ad crucem ducitur. in ligno tocius
mundi vita ſuſpenditur. vis et de hoc prophe
ticis teſtimonijs confirmari. Audi iheremiam
dicentem. venite et immittamus lignum in pa
nem eius. et cōteramus eū de terra viuencium

Et iterum moyſes velut deflens eos dicit. Et erit
vita tua ſuſpenſa ante oculos tuos. et timebis per
diem et noctem. et non credes vite tue. Sed trā
ſcurrendū nobis eſt. Jam enim propoſite verita
tis excedimus modū. et breuiatum ſermonē lō
ga diſcretōne diſcendimꝰ. pauca aūt addemꝰ
ne penitus quod cepimꝰ preteriſſe videamur. ſcri
bitur ihesus in latere percuſſus aquam ſimul et sā
guinem profudiſſe. hoc quidem miſticum eſt. Ip
ſe enim dixerat quia flumina de ventre eius pro
cedent aque viue. Sed produxit et ſanguinē quē
pecierant iudei venire ſuper ſe. et ſup filios ſuos
Produxit ergo aquam que credentes diluat
produxit et ſan guinem qui cōdempnet incredu
los. poteſt tamen etiā illud intelligi. quod duplicē
gratiam baptiſmi figurauerit vnam. q̄ datur per
aque baptiſmum. aliam q̄ pro martirij profuſio
ne ſanguinis queritꝰ. vtrūqꝫ enim baptiſmum
nominatꝰ. Quod ſi et hoc queris cur nō ex alio mē
bro. ſed ex latere produxiſſe dicatur aquā et ſan
guinem. videtur michi in latere per coſtam muli
er iudicari. quia ergo fons pcc̄i et mortis. de mu
liere prima. que fuit primi adam coſta proceſſit
Jdcirco et fons redempcōnis et vite de ſcd̄i adā
coſte producitur. Scriptum eſt quod in paſſione eiꝰ
ab hora ſexta vſqꝫ in horam nonam tenebre fūt
Accipe et de hoc prophete teſtimonium dicentis.

decidet tibi ſol meridie. Et iterū zacharias ꝓpheta. In illa inquit die nō erit lux. ⁊ frigus ⁊ pruina erit vno die. et dies ille notus dño. ⁊ neq; dies neq; nox. ⁊ ad veſperam erit lux. Quid tā euidens a ꝓpheta dici potuit vt iā hec non tā futura predici. q̄ narrari pterita videant etiā frigus etiā pruinam predixit. ꝓpterea enim petrꝰ calefaciebat ſe ad ignem. q2 frigus erat. et frigus paciebatur nō ſolum tpis. ſed et fidei addit etiam ⁊ dies illa nota dño. et neq; dies neq; nox. quid eſt neq; dies neq; nox. nōne apte de inſectis diei tenebris. ⁊ reuocata rurſum luce diſperuit. non fuit illa dies neq; enim cepit ab ortu ſolis. neq; integra nox fuit. non enī peracto diei curſu. ſpacia ſibi debita vl̄ ab inicō fuſcepit. vel ad vltimū terminata pduxit. ſ; fugata p impioꝝ facinꝰ lux repatur ad veſpam. Poſt horā enim nonā depulſis tenebris. ſol redditur mundo. et iterū aliud de hoc ipſo teſtimonium dicit. Et obſcurabitur ſup terram in die lux docet euangelij predicacō. q2 etiam milites diuiſerunt veſtimēta dñi. ⁊ ſup tunicā dñi miſerūt ſortē. Hoc enim cuē fuit ſancto ſpūi ꝓphetaꝝ vocibꝰ ꝓteſtari cū dicit. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea ⁊ ſup veſtē meā miſerūt ſortē. ſ; ne illa q̄dē veſte quā dicunt milites illudētes induiſſe eū. Idē de veſte coccinea ꝓphē ſiluerūt. Audi enim quod

dicit yſaias Quis eſt hic qui aduenit ex edom
rubor veſtimētorum ei⁹ ex boſor. Quare rubicū
da ſunt veſtimenta tua et indumētum tuū tam
ꝗ̄ a torculari calcato. Vnde ⁊ ipſe rn̄dit Torcu
lar calcaui ſolus filie ſyon. ſolus enim qui pec
catum non fecit. ⁊ abſtulit pcc̄a mundi. ſi enim
potuit ꝑ vnum hominem mors introire ꝗ̄to ma
gis ꝑ vnū hominem qui ⁊ deus erat potuit vita
reſtitui. Refertur etiam. ꝙ aceto potatus ſit. vł
vino mirrato. qꝺ eſt amarius felle. Audi quid
de hoc ꝓpħa ꝑdixerit. Et dederunt inquit in eſca
mea fel. ⁊ in ſiti mea potauerūt me aceto. Ad q̄
rn̄dens iam tunc dicebat moyſes de populo illo
De vineis ſodomoꝝ vitis eoꝝ. et palmes eorū
de gomorris. vua eorū vua fellis. botr⁹ amaritu
dinis ipſis. Et iterum exprobrās eos dicit. Po
pul⁹ ſtult⁹ et non ſapiens. hec dn̄o prebuiſtis
Sed ⁊ in canticis eadem ꝓnunciatur vbi etiam
ortus vbi crucifixus eſt deſignatur. Dicit enim
intraui in ortum meum ſoror mea ſponſa et vin
demiaui mirram meam. Vbi euidenter vinum
mirratum. quo potat⁹ eſt declarauit. Spiritum
poſt hec ſcribitur reddidiſſe. Prenūciatū fuerat
et hoc ꝑ ꝓphetam dicentē ex ꝑſona filij ad prēꝫ
In manus tuas ꝯmendo ſpiritum meū. Sepul
tus perhibetur et lapis magnus appoſitus ad
oſtium monumenti. accipe etiam de hoc quod

ꝓpheticꝰ p iheremiã ſmo ꝑdixerit. Mortificaue
runt inquit in lacu vitã meam ⁊ poſuerunt ſup
me lapidem Euidentiſſima hec ſepulture eius in
dicia ꝓpheticis vocibꝰ deſignata ſũt. Accipe tñ
⁊ alia a cõſpectu inquit iniquitatis ablatus iuſtꝰ
et erit in pace locus eius. Et alibi Et dabo mali
gnos ꝓ ſepultura eiꝰ. Et item aliꝰ. Recubãs dor
miuit vt leo ⁊ vt catulus leonis q̃s ſuſcitabit e
um. Sed et ꝙ in infernum deſcendit euidenter
ꝓnũciatur in pſalmis vbi dicit et in puluerem
mortis deduxiſti me. Et iteꝝ Que vtilitas in ſan
guine meo dũ deſcendo in corrupcõez. Et iterum
deſcendi in limum ꝓfundi et nõ eſt ſubſtantia
Sed et Johes dicit. Tu es qui venturꝰ es in in
fernũ ſine dubio an alium exſpectamꝰ. vnde et
petrus dicit. Quia criſtus mortificatꝰ carne vi
uificatus autẽ ſpũ in ipſo abit et eis qui in car
cere incluſi erant ſpiritibus ꝑdicare. qui incre
duli fuerant in diebus noe in quo etiam quid
operis in inferno egerit declaratur. ſed et ipſe
dñs per prophetam dicit tãꝗ de futuro. Quia
non derelinques animam meam i inferno nec
dabis ſanctum tuum videre corrupcõnem. Rꝫ
rurſum ꝓphetice nichilominus oſtendit imple
tum cum dicit. Domine eduxiſti ab inferno ani
mam meam ſaluaſti me a deſcendentibus in la
cũ. Sequitur poſt hec. Tercia die reſurrexit

Reſurrectõis gloria in xp̃o omne qđ infirmum
⁊ fragile videbatur abſoluit. Si tibi paulo ante
non videbat̃ eẽ poſſibile vſq; ad mortem veniſ
ſe immortalem. aſpice nũc quia qui deuicta mor
te reſurrexiſſe dicit̃ non poteſt eẽ mortalis ſed
bonitatem in hoc intellige creatoris. quia eo vſ
q; ille miſerando deſcendit vſq; quo tu peccan
do deiectus es ut ibi putes opus eius caduco la
pſu potuiſſe cõcludi quo ille id reparaturꝰ pue
nire non poſſit. inferna ⁊ ſuperna nobis dicunt̃
qui certa corporis circũſcripcõne concluſi intra
preſcripte nobis legis terminos cõtinemur. De
eo aũt qui vbiq; eſt ⁊ nuſq̃ deeſt q̃ infernum ẽ
aut qđ ſupernum. Verũtamen in aſſumpcõne
corporis iſta conplentur. Reſuſcitatur caro que
depoſita fuerãt in ſepulchro vt adimpleãtur qđ
dictum ẽ p̃ ꝓphetam quia non dabis ſanctum
tuum videre corrupcõnem. Redit ergo victor a
mortuis inferni ſecũ ſpolia trahens. eduxit eni
qui a morte ſicut ipſe p̃dixerat vbi ait. Cum ex
altatus fuero a terra oĩa ad me trahã. Atte
ſtatur autem ⁊ de hoc euangelium cum dicit q̃
monumẽta apta ſunt ⁊ multa corpa dormiẽ ciũ
ſanctorum ẽſurrexerunt ⁊ apparuerunt multis
⁊ ingreſſi ſunt in ſanctam ciuitatem. illam ſine
dubio ſanctam ciuitatem ingreſſi de qua apo
ſtolus dicit. Que autem ſurſum eſt iheruſalem

libera eſt que ē mater oim̄ noſtroꝝ ſicut et ad hebreos iterum dicit. Decebat enim eum ꝓpter quem omnia ⁊ per quem omnia multos filios adducentem in gloria auctorem ſalutis eorum per paſſiones conſummari. Igitur conſummatā paſſionib⁹ carnē atq; in eo ꝓthoplaſti lapſum reſurrectōnis virtute ēparatū in dextera ſedis dei in altiſſimis collocauit. vnde et apoſtolus dicit Qui ſimul cum eo excitauit nos ſimulq; ſedere fecit in celeſtibus. Hic enim erat figulus qui nos de manu ſua conlapſum ⁊ confractum rurſum manib⁹ ſuis ⁊ reformauit ſicut placuit i conſpectu ei⁹. Placuit aūt ita vt corpus quod mortale et corruptibile ſuſceperat. de ſepulchri petra eleuatum et immortale atq; incorruptibile effectum iam nō in terrenis ſ; in celeſtib⁹ et in patris dextera collocarꝫ. plene fūt de hījs ſacramētis ſcripture veteris teſtamēti. null⁹ ſup hoc ꝓpħa. null⁹ legiſlator aut pſalmogrāſus ſiluit. ſ; oīs pene ſacra de hījs pagina loquit̄ et i deo ſupfluū videt̄ immorari nos ad ꝯgregāda teſtimonia. pauca tñ et ad modū pauca ponem⁹ ad ipōs fontes dīuoꝝ voluīnū remittētes eos q̄ potaē habūdācī⁹ cupiunt. Dicit ꝗ ſtatī in pſalmis. Ego dormiui ⁊ ſoporat⁹ ſū ⁊ exſurrexi qm̄ dn̄s ſuſcipiet me. Itē in alio ꝓpt miſeriā inopū ⁊ gemitū paupm̄ nunc exurgam dicit dn̄s

Et alibi ſicut iam ſupius diximus. Dñe eduxiſti
ab inferno aiam meam ſaluaſti me a deſcenden
tibus in lacum. Et in alio Quoniam cõuerſus vi
uificaſti me ⁊ de abyſſis terre iterum reduxiſti
me. Euidentiſſime autem in octogeſimo ⁊ ſepti
mo pſalmo de eo dicitur. Et factus eſt ſicut ho
mo ſine adiutorio inter mortuos liber. Non di
xit homo ſed ſicut homo. ſicut homo enim erat
quia deſcenderat in infernum. ſed inter mortu
os liber erat quia a morte teneri non poterat ⁊
ideo in vno natura humane fragilitatis. in alio
diuine maieſtatis oſtenditur. Oſee autem pro
pheta etiam de tercia die manifeſte prenũciat
hoc modo. Sanabit nos inquit poſt biduum In
die autem tercia reſurgemus in conſpectu eius
Hec autem ex pſona eoꝝ dicit qui cum ipo die
tercia reſurgẽtes a morte reuocantur ad vitam
⁊ ipſi ſunt qui dicunt. die tercia reſurgemus ⁊
viuemus in conſpectu eius. yſaias vero apte di
cit. Qui educit de terra paſtorem magnũ ouiũ
Sed ⁊ ꝙ mulieres viſure eſſent reſurrectõnem
eius ſcribis ⁊ phariſeis ⁊ populo non credenti
etiam hoc predicit yſaias hijs verbis. Mulieres
que venitis ab ſpectaculo venite. non enim eſt
populus habẽs intellectum. Sed et de illis que
poſt reſurrectõnem prexiſſe dicuntur ⁊ queſiſſe
et non inueniſſe. ſicut maria refert veniſſe ante

lucem ⁊ nō inueniētē eo flens dixiſſe ad angelos
qui aderant· quia tulerūt dñm ⁊ neſcio vbi po
fuerunt. Etiam de hoc ita predicitur in canticis
canticorum. In cubili meo q̄ſiui quem diligit a
nima mea in noctibus queſiui cū ⁊ non inueni
De illis quoq; que inuenerūt eum ⁊ tenuerūt
pedes eius predicitur in canticis canticoꝝ. Te
nebo eum ⁊ non dimittam eum quē dilexit aīa
mea· hec interim pauca de multis. Breuitati enī
ſtudētes plura coaceruare nō poſſumꝰ. ¶ Aſcē
dit in celos ſedet ad dexteram patris inde ven
turus iudicare viuos ⁊ mortuos. Conſequētia
breuiati in fine ſermonis hec cōtinet in quibus
quod dicitur quidem palam eſt· ſed requirit
quo ſenſu intelligi debeant que dicuntur. Nam
aſcendiſſe ⁊ ſedē et venturum eē niſi ſcđm dig
tatem diuinitatis intelligas· aliquid p hec huā
ne fragilitatis videbit indicari. Conſūmatis etei
hijs q̄ i terra gerebant et aiaꝝ de infernis capti
uitate euocata aſcēdē memorat ad celos ſicut
ꝓpheta p̄dixerat. Aſcendēs in altū captiuā duxit
captiuitatē dedit dona hoibꝰ illa .ſ. dona que pe
trus in actibꝰ apoſtoloꝝ de ſcō ſpū dicebat. Ex
altatū igit dextera dei effudit hoc donū qđ vos
videtis ⁊ auditis. Donū ḡ ſpūs ſācti hoibꝰ de
dit qꝛ captiuitatē quā priꝰ diabolꝰ p pcēm de
duxerat in infernū xp̄ꝰ p mortis ſue ēſurrectōē3

reuocauit ad celos. ¶ Aſcendit igitur ad celos
nō vbi verbū caro factum ante nō ſederat. Demi
q; quia nou⁹ iſte ingreſſus portaꝝ celi edicius
⁊ principib⁹ videbatur videntes naturā carnis
celoꝝ ſecreta penetrantem dicūt adinuicem ſicͭ
dauid plen⁹ ſpū ſancto enunciat. Tollite por
tas principis veſtri ⁊ eleuamini porte eṫnales
et introibit rex glorie. Quis eſt iſte rex glorie.
dn̄s fortis ⁊ potens dn̄s potens in prelio. Que
vox vtiq; non ꝓpter diuinitatis potentiam ſed
ꝓpter nouitatem carnis aſcendentis ad dei dex
teram ſerebatur. Dicit ⁊ alibi idem dauid. aſcē
dit deus in iubilacōne ⁊ dn̄s in voce tube. In vo
ce etenim tube moris eſt victorem redire de pre
lio. De ipſo quoq; et illud dicit. qui edificat in
celo aſcēſionē ſuā. Et item alibi. Qui aſcēdit ſup
cherubyn ⁊ volauit. volauit ſup pēnas vētoꝝ Se
dere quoq; ad dexteram pr̄is carnis aſſumpte
miſterium eſt. Neq; enim in corpoē illi nature
non cōuenienter iſta abſq; aſſumpcōne carnis
aptantur neq; ſedis celeſtis profectum diuina
natura ſed humana conquirit vnde et dicitur
de eo. Parata ſedes tua dn̄e extunc a ſeculo tu
es. pata igitur a ſeculo eſt ſedes in qua ſeſſur⁹
is in cuius nomine omne genu flectetur. cel eſti
um terreſtrium et infernoꝝ. et omnis lingua
cōfitebitur ei quia dn̄s iheſus eſt in gloria dei

patris. de quo et dauid ita refert. Dixit dn̄s do
mino meo ſede a dextris meis. donec ponam ini
micos tuos ſcabellum pedū tuoꝝ. Que tn̄ dicta
dn̄s in euangelijs diſſerens dicebat ad phari
zeos. Si ergo dauid i ſpū dn̄m eum vocat quō
filius eius eſt. p quod oſtendit ſe ſcd̄m ſpm̄ do
minū. ſcd̄m carnem filium eē dauid. vnde et ip
ſe dn̄s iterum dicit. Verūtamen dico vobis am
modo videbitis filium hominis ſedentem a dex
tris virtutis. Et petrꝰ apl̄us dicebat de xp̄o. qui
eſt in dextera dei ſedens in celis. Sed et paulus
ad ephesios ſcribens. ſcd̄m opationem inquit
potentie virtutis eius quā opatus eſt in xp̄o ſu
ſcitans eum a mortuis et ſedē faciens i dextera
ſua. Quod aūt veniat iudicaturꝰ viuos et mor
tuos. multis quidem ſcripturarum diuinaꝝ te
ſtimonijs edocemur. Sed priuſq̄ ꝓpheticis hec
eloquijs p̄dicta doceamus illud neceſſario ar
bitror āmonendum. q̄ iſta fidei tradicō quoti
die nos vult de aduentu iudicis eſſe ſollicitos
vt actus noſtros ita p̄paremꝰ tamq̄ reddituri
imminenti iudici racōez. hoc eū erat et qd̄ ꝓpha
dicebat de viro btō. q̄ diſponit ſmōs ſuos in iu
dicō. Qd̄ aūt dicit iudicare viuos et mortuos.
Nō q̄ alij viui alij mortui ad iudiciū veniāt ſ3 q̄
aīas ſil' iudicabit et corpa i q̄bꝰ viuos aīas mor
tuos corpa noīauit ſicͭ et ipē dn̄s i euāgelio dicit

Nolite timere eos qui corpus poſſunt occidere
anime autem nichil poſſunt facere. ſʒ timete po
cius eum qui poteſt et animã ⁊ corpus pdere in
gehennam. Nunc iam paucis ſi videtur etiam p
ꝓphas. Hec predicta eſſe doceamus. plura aũt
teſtimonia cum volueris ipſe tibi de ſcripturaꝝ
latitudine congregabis. Dicit ergo malachias
ꝓpha. Ecce venit dñs omnipotẽs. ⁊ quis ſuſtine
bit diem aduentus eius. aut quis ſuſtinebit aſ
pectum eius quia ipſe ingreditur ſicut ignis cõ
flatorij. ⁊ ſicut poa lanãtium ⁊ ſedebit conflans
eos ⁊ purgans ſicut argentum ⁊ ſicut aurum.
Vt autem euidentius agnoſcas qui ſit iſte do
minꝰ de quo hec dicuntur. audi quid daniel ꝓ
pheta ꝓnũciet. Videbam inquit in viſu noctis
⁊ ecce in nubibus celi quaſi filius hominis veni
ens vſqʒ ad vetuſtum dierum puenit et in con
ſpectu eiꝰ oblatus eſt et ipſi datus eſt principa
tus et honor et regnnm et omnes populi tribꝰ
lingue ipſi ſeruient et poteſtas eius ptãs eter
na que non preteribit et regnũ eius quod nõ
corrumpetur. Ex hijs ergo edocemus non ſolũ
de aduentu et iudicio ſed et de poteſtate eius ⁊
regno quia poteſtas eius eterna ſit. et ſine cor
rupcõnis fine ſit regnum. ſicut et in euangelio
dicitur. Et regni eius non eſt finis. Vnde valde
alienꝰ a fide eſt qui regnum xpi dicit aliquãdo

finiendum. Scire tamen debemus q̄ ſalutarē hunc criſti aduentum conabitur inimicus ad decipiendos fideles quoſq3 callida fraude ſimulare et pro filio hominis qui exſpectatur venturus in maieſtate patris ſui. filium perdicionis in ſignis ⁊ prodigijs mendacibus preparare vt pro criſto. mundo huic introducat antichriſtum. De quo ⁊ ipſe dominꝰ in euangelio predixit iudeis. Quia ego veni in nomine patris mei. ⁊ non recepiſtis me. alius veniet in noie ſuo ⁊ ipſum recipietis. Et iterꝫ dicit. Tūc videbitis abhominacōnem deſolacōis. ſtantem i loco ſcō ſicut dicit daniel propheta. qui legit intelligat Daniel ergo de aduentu erroris iſtius plenius et lacius in ſuis viſionibꝰ edocet. Ex quibꝰ valde operoſum eſt. exempla nunc ponere. quia ſatis āplis narracōibꝰ dilatātur. Et ideo ſcire de hijs pleniꝰ volentē ad ipas magis ēcenſēdas ēmittimꝰ viſioēs ſʒ ⁊ aplus de eo dicit. Ne q̄s vos ſeducat vllo modo quoniam niſi diſceſſio venerit primum. et reuelatus fuerit homo peccati filius pdicōnis. qui aduerſatur ⁊ extolliẗ ſuper omne quod dicitur deus. aut quod colitur. ita vt in templo dei ſedeat oſtentans ſe tā q̄ ſit deus. Et paulopoſt. Et tunc reuelabitur ille iniquus. quem dominus ihesus interficiet ſpiritu oris ſui. et euacuabit illuminatione

aduentus sui·cum cuius eſt aduentus ſecūdū
opa ſathane·in omni virtute ſignis ꝛ ꝓdigijs
mendacib9.Et item paulopoſt Et ideo mittet il
lis deus operacōnem erroris·vt credant mēda
cio vt iudicentur omnes·qui nō crediderint ve
ritati·ꝓpterea ergo ꝓphetis et euangelicis atq;
apoſtolicis vocib; nobis pronūciatur·hic error
nequis pro aduentu xp̄i aduentum credat anti
christi.ſʒ ſicut ipſe dn̄s dixit.Cum dixerint vo
bis.Ecce hic xp̄9·aut ecce illic nolite credere.
venient enim multi pſeudo xp̄i.et pſeudo ꝓphe
te·ꝛ ſeducent multos.Sed quid monſtrauit in
dicium veri xp̄i videam9.Sicut fulgur inquit de
oriente reſplendʒ vſq; in occidentem·ita erit ꝛ
aduentus filij hominis.Cum ergo venerit ver9
dn̄s ihesus criſtus·ſedebit ꝛ iudicium ſtatuet·
ſicut in euangelijs dicit et ſegregabit oues ab
hedis ideſt iuſtos ſeparabit ab iniuſtis·ſicut ꝙ
apl'9 ſcribit.Quia omnes nos ſtare oportʒ ante
tribunal xp̄i·vt recipiat vnuſquiſq; ꝓpria corpo
ris prout geſſit ſiue bona ſiue mala. Judicabi
mur autem non ſolum pro geſtis ſed et pro co
gitatis·ſcd'm quod et ipſe apoſtol9 dicit. Int
ſe inuicem cogitacōib9 accuſantib9 aut etiam
defendentib9 in die qua iudicabit deus occulta
hominū.Sed de hijs iſta ſufficiant.Poſt hoc
ponitur in ordine fidei. ¶ Et in ſancto ſpiritu

Ea que in ſupiorib⁹ paulo lati⁹ de xp̄o ſūt trdita
ad incarnacōis et paſſiois ei⁹ miſteriū ptinent
que dū media intercedūt pſone ipſius coapta
ſācti ſpūs cōmemoracōē₃ paulo longius trddi
derūt. Ceteꝝ ſibi ſoli⁹ dīnitatis racō habeat̃. co
mō. quo in pñcipio dicit̃. Credo in deo patre oī
potēte. Et poſt hec i ihesu xp̄o vnico filio ei⁹ dño
nr̄o ita iūget̃. ⁊ i ſpiritu ſancto. Illa vero omīa
que xp̄o memorantur. ad diſpenſacōem carnis
vt dixim⁹ ſpectant. Igitur in ſancti ſpūs cōme
moracōne adimpletur miſterium trinitatis. Si
cut enim vnus dicitur pater. ⁊ alius non eſt pa
ter. ⁊ vnus dicitur vnigenitus fili⁹ ⁊ alius vnī
genitus non eſt. ita ⁊ ſpiritus ſanctus vnus ē
Et alius non poteſt eſſe ſpūſſanctus. Vt ergo
fiat diſtinctio perſonarum affectōis vocabula
ſecernūtur. quibus ille pater intelligatur. ex q̊
oīa. ⁊ q̄ ipſe nō habeat patrē. iſte fili⁹ tāq̄ q̄ ex
patre natus ſit. ⁊ hic ſpūſſanctus tamq̄ de dei
ore pcedēs. ⁊ cūcta ſāctificās. Vt aūt vna eadē
q₃ in trinitate dīnitas doceat̃. ſicut dcm̄ ē in deo
pr̄e credi adiecta ppoſicōne in. ita ⁊ i xp̄o ihū fi
lio ei⁹. ita ⁊ in ſpūſcō memorat̃ ſ₃ vt manifeſti⁹
fiat qd̄ dicim⁹ ex cōſequētib⁹ approbabit̃. Se
quitur namq₃ poſt hunc ſermonem. Sanctam
ecciam. remiſſionē pccōꝝ. huius carnis rſurre
ctōe₃. nō dixit in ſcā eccia nec i remiſſioe₃ peccōrū

nec in carnis reſurrectōnem. ſi enim addidiſſet
in ꝑpoſicōnem vna cū ſupioribus eademq; vis
fuerat. Nunc aūt in hijs tātum vocabulis vbi
de diuinitate fides ordinatur in deo patre dicit̄
⁊ in ihesu xpō filio eius. et in ſpū ſancto. In cete
ris vero vbi non de diuinitate ſed de creaturis ⁊
de miſterijs ſermo eſt. in prepoſicō non addit̄
in ſancta ecc̄ia. ſʒ ſanctam eccleſiam credēdam
eſſe. non vt deum. ſed vt eccleſiam deo cōgrega
tam. Et remiſſionem pccōꝝ. credendum eē. nō
in remiſſionem pccōꝝ. Et reſurrectōnem carnis
non in ꝛ̄ſurrectionē carnis. hac itaq; ꝑpoſicōis
ſillaba creator a creaturis ſecernitur. ⁊ diuina ſe
parantur ab humanis. hic igitur ſpūs ſanct9 ē
qui in veteri teſtamento legem ⁊ ꝓphetas In no
uo euangelia ⁊ apoſtolos inſpirauit. vnde ⁊ a
poſtol9 dicit. omnis ſcriptura diuinitus inſpiāta
vtilis eſt ad docendum. ⁊ ideo que ſunt noui ⁊
veteris inſtrumēti volumina. q̄ ſcđm maiorum
tradicōnem ꝑ ipſum ſanctum ſpiritū inſpirata
creduntur ⁊ eccleſijs xp̄i tradita. competens vi
detur. hoc in loco euidenti numero ſicut ex pa
trum monumentis accepim9 deſignare. Itaq;
veteris inſtrumenti primo moyſi quinq; libri
ſunt traditi. Geneſis. Exodus. leuiticus. numeri
Deuteronomiū. Poſt hos ihesus naue ⁊ Iudicū
ſimul cum ruth quatuor. Poſt hec regnorum

libri quos hebrei duos vocant paralypomenō
qui dierum libri. heſdre enim qui apd illos ſin
guli cōputantur ⁊ heſter. ꝓphetaꝝ vero ⁊ yſai
as Iheremias. Ezechiel. daniel. p̄terea. xij. pro
phetaꝝ liber vnus. Iob quoqȝ ⁊ pſalmi dauid
ſinguli ſunt. libri ſalomonis vero tres eccleſijs
traditi. Prouerbia Eccleſiaſtes cantica canti
coꝝ In hijs cōcluſerūt libroꝝ numerū veteris
teſtamenti. Noui vero quatuor euangelia. Ma
thei. Marci. luce. Iohannis. actus apl'oꝝ quos
deſcripſit lucas. Pauli apoſtoli epl'as quatuor
decim Petri apoſtoli epl'as duas. Iacobi apl'i
fratris dn̄i vnā iude vnā Iohannis tres. Apo
calipſim Iohānis. hec ſūt q̄ patres intˀ canonē
ꝯcluſerūt. ⁊ ex q̄bꝰ fidei nr̄e aſſercōes ꝯſtare vo
luerūt. Sciēdū tn̄ ē ꝙ et alij libri ſūt q̄ nō cano
nici. ſ; eccl'iaſtici a maioribꝰ appellati ſūt. vt ē ſa
piētia q̄ dicit̄ ſalomōis. ⁊ alia ſapientia que di
cit̄ filij ſyra. Qui libri apd latinos hoc ipō gene
rali vocabulo eccl'iaſticꝰ appellat̄. quo vocabulo
nō auctor libelli ſ; ſcripture qualitas ꝯgnomina
ta eſt. Eiuſdē ordis ē libellꝰ tobie ⁊ iudit ⁊ Ma
chabeoꝝ libri. I nouo vēo teſtamēto libellꝰ q̄ di
cit̄ paſtoris ſiue herme ⁊ is q̄ appellat̄ due vie
vel iudiciū ſecūdū petrꝝ. q̄ oia legi q̄dē in eccl'ijs
voluerunt non tamen ꝓferri ad auctoritatē ex
hijs fidei confirmādā. Ceteras vero ſcripturas

apocrifas nominarunt· quas in eccia legi nolu
erunt· hec nobis a patrib9 vt dixi tradita· opor
tunum visum eſt hoc in loco deſignare ad inſtru
ctionem eorum qui prima fidei elementa ſuſcipi
unt· vt ſciant ex quibus ſibi fontibus verbi dei
haurienda ſunt pocula. Tenet deinde ratio fidei
Sanctam eccleſiam. Cauſam ſupius iam dixi9
tur non dixerit etiam hic in ſancta eccleſia· ſed
ſanctam ecciam. Hij igitur qui ſupra i vno deo
credere edocti ſunt· ſub miſterio trinitatis cre
dere etiam hoc debent vnam eſſe eccleſiam ſan
ctam· in qua eſt vna fides vnum baptiſma· in
qua vnus deus creditur pater· et vnus domin9
ihesus xpus filius eius· et vnus ſpus ſanctus·
Iſta eſt eccleſia ſancta non habens maculam
aut rugam. Multi enim et alij eccias congrega
runt vt marcion et valentinus· vt hebion vt ma
chius et ceteri· omnes heretici· ſed ille eccleſie non
ſunt ſine macula vel ruga pfidie· et in eo dicebat
de illis pphā. Odij ecciam malignancium· et cum
impijs non ſedebo. De hac aut eccia que fidem
xpi integram ſeruat· audi quid dicit ſpus ſan
ctus. In canticis canticorum. Vna eſt columba
mea· vna eſt pfecte genitricis ſue qui ergo hanc
fidem in eccleſia ſuſcipit non declinet in concilia
vanitatis et cum iniqua gerentib9 non introeat
Conciliu naqz vanitatis eſt quod agit marcion

qui negat patrem xpi dn̄i eſſe creatorem qui p
filium ſuum fecerit mundum. Concilium vani
tatis eſt q hebion docet ita xpo credi debē. vt ⁊
circūciſio carnis. ⁊ obſeruacō ſabbati. ⁊ ſacrifi
ciorum ſolempnitas. ceteq omnes obſeruan
tie ſcdm legis litteram teneantur. Conciliū nā
q vanitatis eſt qd manicheus docet. primo q
ſe ipm paclitū noīauit. tum deinde q mundum a
malo factū dicit. deū creatorē negat teſtamen
tū vetus repudiat. vnā bonā ⁊ aliā malā natu
rā ſibi inuicē aſſerit coeternas. Animas hoim
ſcdm pytagoricos in pecudes ⁊ aialia ⁊ beſtias
ēdire p diuerſos naſcēdi circulos aſtruit reſur
rectōez carnis nr̄e negat. Paſſionē dn̄i ⁊ natiui
tatē nō in veritate carnis ſ in fantaſijs fuiſſe cō
firmat. Conciliū vanitatis eſt ⁊ qd paulus ſa
moſaten9 et ei9 poſt hec ſucceſſor fotin9 aſſeru
it xpm nō fuiſſe āte ſecula natum ex patre ſ ex
maria cepiſſe. ⁊ non cū deū hoiez natū. ſ ex hoie
deum eſtimat factum. Concilium vanitatis eſt
et qd arrius atq ennomius docuit. qui filium
dei nō ipa pr̄is ſubſtātia natū. ſ ex nichilo crea
tū volūt. Cōciliū vanitatis ē ⁊ qd illi agūt qui
filiū quidē de ſbſtātia pr̄is fatētur ſcm̄ vero ſpi
ritū ſeparāt ⁊ ſecernūt. cū vtiq vnā candēq v
tutem ⁊ dimitatem oſtēderit trinitatis ſaluator
in euāgelio cū dicit Baptiſate oēs gētes i noie

patris ⁊ filij et ſpūs ſancti. Et eſt aperte impiū ſeparari ab homine quod diuinitus iungitur. Concilium vanitatis eſt ⁊ hoc quod olim con gregauit ꝑtinax ⁊ praua cōtentio aſſerens cri ſtum carnem quidem humanā ſuſcepiſſe non tamen ⁊ animā racōnabilem. cum vtiqȝ et car ni. ⁊ anime. et ſenſui. ac mēti vna eademqȝ ſal⁹ a xpō collata ſit. Sed ⁊ illud concilium vanita tis eſt. quod donacianus ꝑ affricam tradicōis eccleſiam criminādo contraxit. ⁊ quod nouatus ſollicitauit lapſ ſpem denegādo ⁊ ſcdas nupci as. cum forte mericeas neceſſitas exigerit cōdem pnādo. Has ergo omnes velut cōgregacōnes malignancium fuge ſed ⁊ eos. ſi qui illi ſunt q̄ dicuntur aſſerē. ꝙ filius dei nō ita videat vel no uerit prēm ſicut ipſe noſcitur vel videtur a pa tre vel regnum xpi eſſe finiendum. aut carnis reſurrectōnem nō integra nature ſue ſubſtātia reparandam. futurum dei iuſtum erga omēs ne gare iudicium. Dyabolum debita abſoluē dā pnacōne penarum. Ab hijs inquā omnib⁹ fidel declinet auditus. Sanctam vero eccleſiam tene que deum patrē omnipotētem. ⁊ vnicum filiū eius iheſum xpm dn̄m noſtrum. et ſanctum ſpi ritum concordi et conſona ſubſtantia racōne ꝓ fitetur. filiumqȝ dei natū ex virgine et paſſum pro ſalute humana ac reſurrexiſſe a mortuis

in eadē carne· qua nat⁹ ē credit eundēq₃ ventu rū iudicē oim ſperat in qua ⁊ remiſſio pccõꝝ et carnis reſurrectõ p̄dicat᷑ verū de remiſſioē pec catorū ſufficē debet ſola credulitas. Quis eni cauſas aut ratõe₃ requirat vbi indulgētia prin cipalis ē ⁊ tn̄ cū terreni ṙgis liberalitas diſcuſ ſioni nō ſit obnoxia· ab humana temeritate di ſcutitur diuina largicõ. Solent enim cum irriſi one dicē aduerſum nos pagani ꝙ ipſi nos deci piamus· qui putemus crimina que opere cõmiſ ſa ſunt verbis poſſe pūrgari ⁊ aiunt. Nunquid poteſt qui homicidiū conmiſit homicida nō eē aut adulter non videri. qui adulterium ꝑpetra uit· quomō ergo hui⁹cemodi criminū reus ſā ctus vobis videtur· ſubito efficietur pur⁹. Sed ad hec vt dixi meli⁹ fide ꝙ̄ ratõe reſpōdeo. Rex enim omnium eſt· qui ꝓmiſit· terre celiq₃ dn̄s eſt qui hec pollicetur non vis vt ei qui me ex ter ra hoie₃ fecit· credā ꝙ ex crimînoſo me faciat in nocentē. et qui me cū cec⁹ eſſem fecit vidē vel cū eēm ſurd⁹ audire· q̄ in clauso reddidit greſ ſum innocētiā michi pditā nō poteit ṙpaē. Et tn̄ veniam⁹ etiā ad ipi⁹ natuē teſtimoniū occidē hoie₃ nō ſp crimînoſum eſt. ſ₃ malicia nō legib₃ occidē crimînoſum eſt. nō ergo fcm̄ me i talib⁹ ꝙ interdū ⁊ rcē fit. ſ₃ ai⁹ male conſolens dam pnat. Si igit᷑ aim⁹ in me q̄ crimînoſus effect⁹ ē

⁊ in quo origo fuit intu corrigatur. cur tibi vide
ar non poſſe innocens effici. qui prius fueram
criminoſus. Si enim vt ſupra oſtendim⁹ ↄſtat
ꝙ non in facto ſed in voluntate ſit crimen ſicut
mala volũtas auctoꝛe malo demone peccato me
⁊ morti fecit eſſe obnoxium. ita in bonũ volun
tas mutata auctoꝛe bono deo innocentie me ẽd
didit ⁊ vite. Similis cauſa ⁊ in ceteris eſt crimi
nibus. ⁊ hoc modo fides noſtra non inuenitur
naturalibus rationibus aduerſari. dum remiſ
ſio peccatoꝛũ non geſtis que mutaꝛi nõ poſſunt
ſed animũ quẽ de malo in bonum cõuerti poſſe
certũ eſt deputatum. Sed ⁊ vltimus iſte ſermo
qui reſurrectõnem carnis ꝓnũciat ſumma toci
us pfectionis ſuccincta breuitate cõcludit. Quã
uis etiam de hoc nõ ſolum a gentibus. ſꝫ ab he
reticis fides impugnetur eccie. Nam valẽtinus
reſurrectionẽ carnis omnimodis negat. et ma
nes ſicut ſupra oſtendim⁹. Sed iſti yſaiam qui
dem ꝓphetam dicentem. reſurgent moꝛtui ⁊ ſu
ſcitabuntur q̃ ſunt in ſepulchꝛis audire nolue
runt. nec danielem ſapientiſſimũ oĩm ꝓſtan
tem. quia tunc reſurgent qui ſunt in terre pul
uere hĳ quidẽ in vitam etnam. tamẽ ł in euan
gelĳs q̃ recipe videntur diſcere debuerunt a
domino et ſaluatoꝛe noſtro ſaduceos docen
te dictũ. Quod aũt ẽſurgant moꝛtui nõ legiſtis

quō dicit moyſes in rubo. de⁹ abrahā ⁊ de⁹ yſa
ac et Jacob. Deus aūt mortuoꝝ non eſt ſed vi
uentium. In quo etiam que ſit ⁊ quanta reſur
rectionis gloria in ſupiorib⁹ memorauit cum di
cit. In reſurrectōne aūt mortuoꝝ neqꝫ nubent
neqꝫ nubent̄. ſꝫ erunt ſicut angeli dei. Reſurre
ctionis igitur virtus angelicum hominib⁹ con
feret ſtatum. vt qui de terra reſurrexerint. non
iterum in terra cum pecudib⁹ ſed in celo cum ā
gelis viuant. quos tamen ad hoc ratio vite pu
rioris admiſeit. illos ſcilicꝫ q̄ iā nūc conſeruāt
anime ſue carnem caſtis pudicicie frenis i obe
dientiam ſancti ſpiritus ſubiugauerint ⁊ omni
eā vicioꝝ labe renatam. atqꝫ in ſpiritalem glo
riam ſanctificationis virtute mutatam. ange
lorum quoqꝫ meruerint inferre conſorcijs. Sꝫ
infideles reclamant ⁊ dicunt. quomodo poteſt
caro q̄ putrefacta diſſoluitur aut in puluerem
vertitur. maris etiam interdum profundo ſor
betur. fluctibuſqꝫ diſpergitur. recolligi rurſum
et redintegrari in vnum. et corpus ex ea homi
nis reparari. Ad quos primam interim reſpō
ſionē ſmonib⁹ pauli facia⁹ dicētes eis. Inſipi
ens tu qđ ſeminas. nō viuificat̄ niſi prius mo
riatur. Et qđ ſeminas. non corpus quod futuꝝ
eſt ſeminas. ſꝫ nudum granū tritici aut alicui⁹
ceteroꝝ ſeminū dat aūt de⁹ illi corp⁹ ꝑut vult

quod ergo in ſeminibus q̄ tu in terram iacis. p annos ſingulos fieri vides. hoc in tua carne q̄ dei lege ſeminatur in terra futurum eſſe non cre dis. Cur queſo te tā anguſtus a inualidus di uine potentie eſtimator es. vt diſpſum vniuſcu iuſq; carnis puluerem in ſuam racōnem recol ligi ac reparari poſſe non cenſeas. cum videas ꝙ etiam mortale ingeniū. dimerſas ī pfundū terre metallorꝫ venas rimatur. et artificis ocu lus aurum videt. In quo imperitus terram pu tat. ne tantum quidē concedimus ei qui fecit ho minem ꝙtū homo. qui ab ipſo factus eſt aſſeq̄ poteſt. et cum auri eſſe ꝓprium venam. et argen ti aliam. eris quoq; longe diſparem. ferriq; ac plumbi diuerſas intra ſpeciem terre latē mor tale deprehendat ingenium. diuina virtus inue nire poſſe ac diſcernē non putabitur vniuſcui9 q; carnis ꝓprium cenſum etiam ſi videatur eſſe diſpſus. Sed adhuc temptem9 animas. que de ficiunt in fide naturalib9 racōnibus adiuuare. Si qui diuerſa ſemina in vnū pmiſceat. et hec indiſcreta ſemine vel paſſim ſpargat in terram nonne vniciuiq; ſeminis qu ocumq; loci fuerit ratio. cōpetenti tempore ſcdm̄ nature ſue ſpeciē germen pducet a culmū ſue forme ſuiq; corpo ris reparat. ita ergo a vniuſcuiuſq; carnis ſub ſtantia. ꝙuis varie diuerſeq; diſpſa ſit ratio.

tamē ipſa que ineſt vniciuiqȝ carni ⁊ eſt immor
lis. quia immortalis anime caro eſt tpe quo ſe
minatis in terram corporib⁹ primū vel dei volū
tas adriſerit. collectū e terra ⁊ ad tractū ſubſtā
tie ſue cenſum reddit ac ꝑparat in illam ſpeciem
quā aliquando mors diſſoluerat. Et ita fit vt v
niciuiqȝ aīe non confuſum aut extrariū corpus
ſed ſuum qđ habuerat ꝑparet. vt cōſequenter
poſſit pro agonib⁹ preſentis vite cum aīa ſua ca
ro vel pudica coronari. vel impudica puniri. Et
ideo ſatis cauta ⁊ prouida adiectione ecclia nr̄a
ſymboli docet. q̄ in eo qđ a ceteris traditur car
nis ꝛ̄ſurrectōnem. vno addito ꝓnomine trđit
huius carnis reſurrectōnem. huius ſine dubio
quā is qui profitet̄ ſignaculo crucis fronti im
poſito contingit. quo ſciat vnuſquiſqȝ fidelium
carnem ſuam ſi mundam ſeruauerit a peccato
futuram eſſe vas honoris. vtile domino ad om
ne opus bonum paratum. ſi vero contamina
ta fuerit in peccatis. futurum eſſe ire ad interi
tum. Iam vero de ipſa reſurrectionis gloria et
de rep̄romiſſionum magnitudine. ſi quis pleni
us ſcire deſiderat omnibus pene diuinis volu
minibus inueniet indicari. Ex quibus nos con
monitionis tantummodo gracia pauca in pre
ſenti loco memorātes finē iniuncti a te opuſculi
faciem⁹. Igit̄ apl̄us paul⁹ ꝙ reſurgāt mortui

talibus aſſerit argumentis dicens. Q ꝺ ſi reſur
rectio mortuoꝝ non eſt. ergo nec xp̄s reſurrex
xit. ſi autem xp̄s non r̄ſurrexit. inanis eſt predi
cacō noſtra. vacua eſt ⁊ fides noſtra et paulo
poſt. Nunc aūt xp̄s reſurrexit a mortuis iniciū
dormientiū qm̄ quidē p hoiez mors. ⁊ p hominē
reſurrectio mortuoꝝ. Sicut enim in adā omēs
moriūtur ita in xp̄o omnes viuificabūtur. vnꝰ
quiſqꝫ in ſuo ordine. inicium xp̄ꝰ. Deinde hij ſūt
xp̄i qui in aduentu eiꝰ. deinde finis. Et ſequenti
bus addidit etiam hec. Ecce miſterium vobis di
co. omnes quidem reſurgemꝰ nō omēs aūt im
mutabimur. ſiue vt in alijs exemplaribꝰ inue
nimꝰ oēs quidē nō dormiemꝰ. omēs aūt immu
tabimur in momēto in ictu oculi ī nouiſſima tu
ba. canet enim tuba ⁊ mortui reſurgent incorru
pti ⁊ nos immutabimur. Sꝫ ad Teſſolonicen
ſes nichilominꝰ ſcribēs dicit. Nolo aūt ignora
re vos fratres de dormientibꝫ vt non cōtriſtemi
ſicut ⁊ ceteri qui ſpem non h̄nt nam ſi credimꝰ
ꝙ ihesus mortuus eſt ⁊ reſurrexit. ita ⁊ deꝰ eos
qui dormierūt p ihesum adducet cum eo. Hoc
enim vobis dicimꝰ in verbo dn̄i ꝙ nos qui reſi
dui ſumus in aduentu dn̄i non p̄ueniemus eos
qui dormierūt. qm̄ ipſe dn̄s in iuſſu ⁊ in voce ar
changeli. ⁊ in tuba dei deſcendet de celo. et mor
tui qui in xp̄o ſunt reſurgent primi. Deinde nos

qui viuim⁹ qui relinquimur ſimul rapiemur cū illis in nubib⁹ obuiam xp̄o in aera. et ſic ſemper cū dn̄o erim⁹. Verum ne eſtimes hec pauli ſolius nouella p̄dicatōne ſignari. audi quod etiā Ezechiel pph̄a p ſpiritū ſanctū p̄locut⁹ ſit. Ecce ergo inquit aperiam ſepulchra veſtra et educam vos de ſepulchris veſtris. Job quoqȝ miſticis redundās eloquiis audi q̄ꝑ euidenter reſurrectōnem predicit mortuorum. Eſt inquit arbori ſpes. ſi enim abſciſa fuerit iterum pullulabit. et virgultum eius nunq̄ꝑ deficit. Quod ſi ſenuerit in terra eſt radix eius ſi vero in petra emortu⁹ fuerit truncus eius ab odore aque refloreb it. et faciet fruticem quaſi nouella vir vero ſi mortu⁹ fuerit abit. et mortalis ſi ceciderit vltra iam nō erit. Non tibi videtur in hiis cum quodam pudore arguere homines et dicere. ita ne ſtultū eſt hominum genus. vt cum videant exciſe arboris truncum rurſum pullulare de terra. et lignum emortuum iterum vitam recipere. ipſi ne lignis ſimile aliquod de ſe metipſis nec arboribus opinentur. Vt autem ſcias quod veluti interrogantis modo legendum ſit. mortalis autem cum ceciderit non reſurget. De conſequentib⁹ proba. ſubiungit namqȝ ſtatim. Si enim mortu⁹ fuerit homo viuet. Et pauloport dicit Exſpectabo vſqȝquo iterū fiam. et iterum idē

dicit. Qui reſuſcitatur⁹ eſt ſup terrã pellem me
am que hec nũc haurit. hec quidẽ dicta ſunt ad
cõprobacõnem pfeſſiois noſtre. qua ↄfitemur
in ſymbolo hui⁹ carnis ẽſurrectõnem quod e
nim adiunctũ eſt hui⁹ vide qꝫ conſonũ ſit omi
bus hijs que de exemplis diuinoꝝ munerum
memorauim⁹. Quid enim aliud indicatur in di
ctis Job. que ſupius expoſuimus cum dicit. qꝛ
reſuſcitauit pellem meam que hec nunc haurit
id eſt que iſta tormẽta ppetit. nonne apte dicit
hui⁹ carnis reſurrectionem futurã. hui⁹ inqꝫ q
tribulacõnũ et temptacõnum cruciamẽta nunc
ſuſtinet. Sed ⁊ apoſtol⁹ tum dicit. Oportet enī
corruptibile hoc induẽ incorrupcõnẽ. ⁊ morta
le hoc induere immortalitatem. Nunquid nõ
corpus ſuum quodãmõ contingentis et digito
palpantis eſt vox. hoc ergo quod nunc corru
ptibile eſt corpus eſt. ẽſurrectõnis grã incorru
ptibile erit. et hoc quod nũc mor ale eſt immõr
litatis virtutib⁹ induetur. vt ſicut xp̃us reſur
gẽs a mortuis vltra iam nõ moritur. neqꝫ mors
ei vltra dominabitur. ita ⁊ qui in xp̃o reſurgunt
nec corrupcõem ſenciunt vltra nec mortem. Nõ
natura carnis abiecta. ſed condicõne eius et q̃
litate mutata. Erit ergo corpus quod reſurgꝫ
a mortuis incorruptibile ⁊ immortale. non ſo
lum iuſtoꝝ ſed etiam peccatoꝝ. Juſtoꝝ quidẽ

vt ſemp̄ poſſint pmanē cum xp̄o. Peccatorum vero vt abſq; intermiſſione ſui debitas luant pe nas. Quod autem iuſti ſemper cum dn̄o criſto permaneant. iam ⁊ in ſupioribus edocuimus. vbi oſtendimus. quia apoſtolus dicit. Deinde nos qui viuim⁹ qui reliqui ſum⁹. ſimul cum illꝭ rapiemur in nubibus obuiam xp̄o in aera ⁊ ita ſemp̄ cum domino erimus. Nec mireris. ſi caro ſanctoꝝ in tantā gloriā ex reſurrectōne muta bitur. vt in occurſum dn̄i ſuſpenſa nubib⁹ ⁊ aere vecta rapiat. cum ipſe ap̄lus exponēs q̄tum cō ferat deus hijs qui diligūt cum dicat. Quia trāſ formabit corp⁹ humilitatis noſtre cōforme cor pori filij claritatis ſue. Nichil ergo abſurdi eſt ſi ſanctorum corpora dicantur nubibus in ae ra tolli. cum ad formam corporis criſti. quod i dextera dei ſedet dicantur eſſe reformanda. Sꝫ ⁊ hoc ſanctus apoſtolus vel de ſe. vel de ceteis ſui loci vel meriti addit et dicit. Quia coexcita uit nos cum criſto. ſimulq; fecit ſedere in cele ſtibus. Vnde cum hec et eorum ſimilia q̄ plu rima in repromiſſionibus habeat reſurrectio iuſtorum. non erit iam difficile credere. etiam illa q̄ prophete predixerant. qđ iuſti fulgebunt ſicut ſol et ſicut ſplendor firmamenti in regno dei. Quid enim difficile eos videbitur fulgorem ſolis habituros. ac ſyderum et firmamenti

huiꝰ ſplendore decoratos quibus vita ⁊ ɔuerſa
cū angeloꝝ dei patur in celis. vel cōfirmandi di
cuntur ad gloriā corporis xp̄i. ad quā gloriā ſal
uatoris ore ꝑmiſſam reſpiciens ſanctꝰ apl's di
xit. quia ſeminatꝛ corpus aīale ēſurgꝫ corpꝰ ſpi
rituale. Si enim veꝝ eſt ſicut certe verum eſt ꝙ
iuſtos quoſqꝫ ⁊ ſanctos āgeloꝝ ɔſorcijs ſocia
bit diuina dignacō. certum eſt ꝙ et corpora eo
rum in ſpiritalis corporis gloriā vertat. ne hoc
tibi contra naturalem corporis purgacōnem vi
deatur eſſe ꝑmiſſum. Si enim credimꝰ ſcdm e
a que ſcripta ſunt. ꝙ accipiens deꝰ limū terre
plaſmauit hominem. ⁊ hec eſt natura corporis
noſtri. vt volūtate dei terra vertētur in carnem
quid tibi aut abſurdū aut ɔtrariū videtur ſi eiſ
dem racōnibꝰ. terra dicitꝛ ꝑfeciſſe in corpꝰ aīale
rurſum corpꝰ animale in corpꝰ ꝑficē ſpiritale
credatur. hec quidem atqꝫ hijs ſimilia multa i
uenies in ſcripturis diuinis de reſurrectōne iuſto
rum. Dabitur aūt peccōribꝰ vt ſupra diximus in
corrupcōis ⁊ immortalitatis ex reſurrectōne cō
ditio. vt ſicut iuſtis miſtrat ad ꝑpetuitatē glo
rie. ita peccatoribꝰ ad ꝑplixitatem ɔfuſionis mi
miſtroꝝ ⁊ pene. Sic enim ꝓpheticum definit. cuiꝰ
⁊ paulo ante meminimꝰ vbi dicit. ⁊ multi ēſur
gent de terre puluē. Hij quidē in vitam eternam
hij aūt in ɔfuſionē ⁊ obprobriū eternū. Si igitꝛ

intelleximꝰ qua veneracõne deꝰ omnipotẽs pa
ter dicatur. quoue ſacr̃mẽto dñs nr̃ ihesus cri
ſtus vnicꝰ filiꝰ eiꝰ habeat. ⁊ qua pfectõne ſan
ctꝰ eiꝰ ſpũs noiet vtqꝫ ſacra trinitas vnũ ſit
p ſubſtãtiã. ꝭ affectu pſoniſqꝫ diſcreta. q̃d etiã
ptus virginis. q̃d verbi in carne natiuitas. q̃d
ſacramentum crucis. que vtilitas dñi ad infer
na deſcenſus. q̃d reſurrectõis gloria ⁊ aiaꝝ de
infernis reuocata captiuitas. quid etiã aſcẽſus
ad celũ. ⁊ venturi iudicis expectacõ ꝭ ⁊ ſãcte ec
cleſie aduerſum ꝯgregacões vanitatis qualis
haberi debẽt agnicõ. qui ſacroꝝ voluminũ nu
merꝰ. queue hereticoꝝ vitãda cõuẽticula. vtqꝫ
in pccõꝝ remiſſione dñe liberalitati nequaꝙ̃
ratio naturalis obſiſtat. Et vt carnis nr̃e reſur
rectõem nõ ſolũ dñe voces ꝭ et ipſiꝰ dñi et ſal
uatoris exemplũ ⁊ cõſequẽtia natural' racõnis
aſſignẽt. Si inꝙ̃ hec ꝺm tradicõis ſup̃ expoſite
r̃gulã ꝯſequẽter aduertimꝰ. Deprecemur vt no
bis ⁊ oibꝰ qui hec audiunt. cõcedat dñs fidem
quã ſuſcepimꝰ cuſtoditã curſu conſummato ex
ſpectare r̃poſitã iuſticie coronã ⁊ inueniri inter
eos q̃ reſurgũt in vitã eternã liberari vero a cõ
fuſione et obprobrio et̃no. p xp̃m d. n. Amen

Explicit expoſicõ Symboli Glorioſi Iheroni
mi. Contra Iouinianũ hereticum.

c. 1656 d

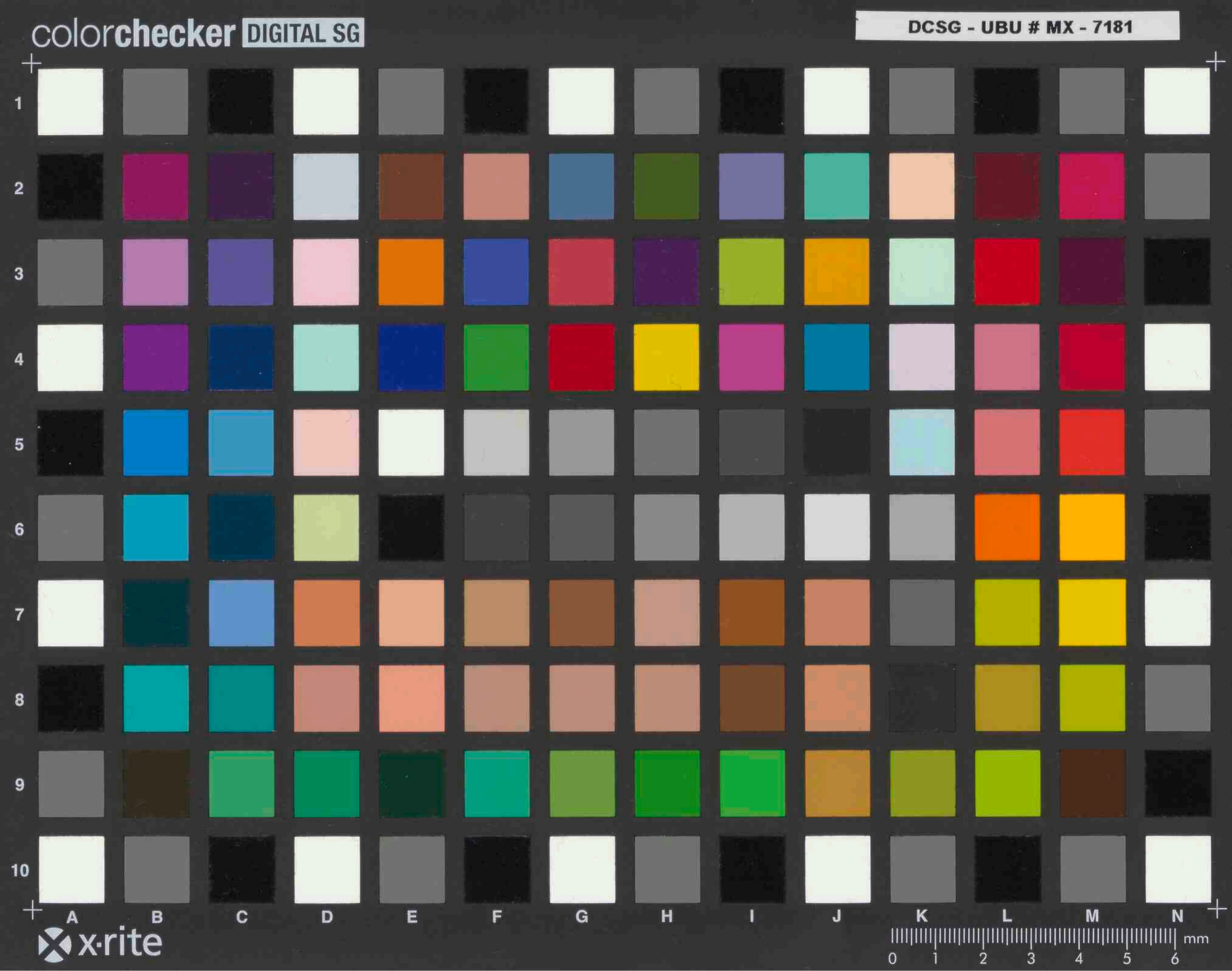
colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A B C D E F G H I J K L M N
x·rite
0 1 2 3 4 5 6 mm